Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען היינט 10 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

№ 29	Łódź, Czwartek, 2 luty 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג, ז' שבט תרצ"ג	№ 29

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל.

פונאנדערגעלאזט דעם רייכסטאג

דעקרעט פון הינדענבורג'ן. — אויפרוף פון היטלער'ן. — זיין פראָגראם און דער צוויי „4-יאָהר-פּלאַן". — אויסראָטונג פון קאָמוניזם אין דייטשלאנד

בלוטיגע כוואליע פון אומרוהען אין דייטשלאנד

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

היטלער און פאָן-פאפען זענען היינט געקומען צום פרעזידענט הינדענבורג און געמאָלדען, אז זייערע אונטערהאַנדלונגען מיט'ן צענטרום, האָבען נישט געבראכט צו קיין שום רעזולטאַט.

הינדענבורג האָט דעריבער אונטערגעשריבען א דעקרעט וועגען פונאנדערלאָזען דעם רייכסטאַג.

די נייע וואהלען זאָלען פאָרקומען דעם 5 מערץ.

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

10 אין אָוונד איז ארויסגעגעבען געוואָרען א קאָמוניקאט וועגען הינדענבורג'ס דעקרעט צו פונאנדערלאָזען דעם רייכסטאג.

דער דעקרעט איז פאָלגענדער:

„צוליב דעם, וואָס דאָס שאפען פון א מעהרהייט, וועלכע זאָל זיין ארבייטס-פעהיג, האָט זיך ארויסגעוויזען פאר אוממעגליך, לאָז איך פונאנדער דעם רייכסטאג אויפן יסוד פונם ארטיקעל 25 אין דער קאָנסטיטוציע".

דער טערמין פון די נייע וואהלען ווערט בעשטימט אויפן 5 מערץ.

הינדענבורג דריקט אויס זיין האָפענונג אינם דעקרעט, אז דאָס גאנצע פאָלק וועט ביי די נייע וואהלען, אננעהמען די ריכטיגע שטעלונג לגבי דער נייער רעגירונג פון נאַציאָנאלער איינהייט.

די פאָליטישע געשעהענישען אנטוויקלען זיך מיט א שנעלען טעמפא.

אויף דער זיצונג פונם קאַבינעט זענען פאָן-פאפען און הוגענבערג ארויסגעטרעטען געגען דער-קלעהרען אין דייטשלאנד דעם צושטאנד פון העכסטער מלוכה-נויטווענדיגקייט, און נישט בעשטימען נייע וואהלען.

אויף דער פרייסישער סיים דאַרף פונאנדער-געלאָזט ווערען. אַנ'ענטשפרעכענדער פאָרשלאג איז שוין אוועקגעשטעלט געוואָרען דורך די היטלעריסטען. לעת עתה איז נאָך נישט בעוואוסט, צי עס וועט זיך געפינען א גענוגענדע מעהרהייט פאר דעם פאָרשלאג, ווייל דאָס צינגעל זענען די קאָמוניסטען.

די פאָליטישע פארטייען האָבען ברעה אדורכצופיהרען די וואהלען אונטערן לאָזונג: „נייע דייטשלאנד אונטערן פאָרזיץ פון היטלערן און הינדענבורגן".

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

האלב-אָפיציעל ווערט פעסטגעשטעלט, אז די וואהלען אין פרייסען וועלען אויך פאָרקומען דעם 5 מערץ ה. י.

דאָס פרעזידיום פון דער דייטשער פאָליציי האָט ארויסגעגעבען א פערבאָט אויף איינצואָרדנען קאָמוניסטישע דעמאָנסטראַציעס אין בערלין.

„וועלט אם אבענד" טענה'ט, אַז דער דאָזיגער פערבאָט איז אַ הקדמה צו ליקווידירען די קאָמוניסטישע פארטיי.

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

שלייכער האָט פערעפענטליכט א דערקלערונג, וואָס לייקענט אָפּ די קלאַנגען וועגען די פלומרשטע צוגרייטונגען צום מארש אויף בערלין.

אין דער דאָזיגער דערקלערונג איז ער זיך אָבער מודה, אז אַלס אמטירענדער קאַנצלער האָט ער אויף דער לעצטער אודיענץ ביי הינדענבורג'ן איהם געוואָרענט פאר'ן נייעם אָנפערטרויען דאָס קאנצלערטום פאָן פאפען'ען

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

אין גאנץ דייטשלאַנד זענען היינט פאָרגעקומען גרויסע הריגות צווישען קאָמוניסטען און היטלעראָווצעס.

היטלערס אויפרוף

זיינע פלענער, וואס ער גייט אדורכפיהרען

בערלין, 1. (ספ. טעל.) האַלב 11 אין אָוונד האָט היטלער אַדורכגעפיהרט דורכ'ן ראַדיאָ אין בערלין אַן אויפרוף צום דייטשען פאָלק.

אין דער גרויסער הקדמה דערמאָהנט היטלער וועגען דער פערהאַנטוואָרטליכקייט פון דייטשלאַנד פאַר'ן אויסברוך פון דער וועלט-מלחמה, זאָגענדיג, אַז דייטשלאַנד האָט זיך דאַן געמוזט נעהמען צום געוועהר.

אַלע אומגליקען נאָכ'ן וועלט-קריג, פונ'ם יאָהר 1918, וואָס האָבען געטראָפען דייטשלאַנד, שרייבט היטלער צו די רעגירונגען, וואָס זענען געשאָפען געוואָרען דורך דער רעוואָלוציע.

ווייטער פראָטעסטירט ער געגען דער פערטיילונג פון דער וועלט אויף זיגער און בעזיגטע, זעהענדיג אין דעם דאָס גרעסטע בייז, וואָס בעדראָהט די וועלט.

ווייטער קריטיקירט היטלער שאַרף דעם קאָמוניזם, אָנווייזענדיג, אַז דאָס איז דאָס גרעסטע בייז וואָס בעדראָהט דער גאַנצער וועלט.

דאָס פּראָגראַם פון זיין רעגירונג זאָגט אָן: אַווירטשאַפטליכע רעאָרגאַניזאַציע אין 2 גרויסע „4-יאָהרען": די ערשטע — דאַרף ברענגען צו דער בעפרייאונג פון דעם פויערטום, די צווייטע — דאַרף בעפרייען די אַרבייטער פון דער אַרבייטס-לאָזיגקייט.

היטלער בעטאָנט אין דעם אויפרוף, דאָס ער האָפט, אַז די רעגירונג פון אַ נאַציאָנאַל-קאָנצענטראַציע וועט אַמטירען ווינציגסטענס 4 יאָהר, און וועט בעווייזען אין משך פון דער דאָזיגער צייט צו אויסבעסערען דאָס בייז, וואָס עס האָבען אָנגעמאַכט די רעוואָלוציאָנערע רעגירונגען אין משך פון 14 יאָהר.

אין דער אויסערן-פּאָליטיק וועט דייטשלאַנד קאַטעגאָריש פאָדערען אָנצוערקענען איהר גלייכבערעכטיגונג מיט אַנדערע פעלקער.

דער שאַרפער פונקט, וואָס איז געווענדעט געגען די קאָמוניסטען, האָט געמאַכט אַ שטאַרקען איינדרוק.

אין די פּאָליטישע קרייזען ריכט מען זיך, אַז די קאָמוניסטען וועלען שאַרף און טעטיג אויף דעם רעאַגירען.

היטלער וועט פאַר יעדען פרייז זיך בעמיהען צו ליקווידירען נענצליך די קאָמוניסטען אין דייטשלאַנד.

דייטשלאַנד שטייט אויף אַ פרשת דרכים פון בלוטיגען בירגער-קריג.

בלוט-כוואליע אין דייטשלאנד

בערלין, 1. (ספ. טעל.) די כוואַליע פון אומרוהען און בלוטיגע צוזאַמענשטויסען פערגיסט אַלע אינדוסטריע-צענטרען אין דייטשלאַנד.

אין האַמבורג זענען געווען פאָרגעקומען בלוטיגע צוזאַמענשטויסען צווישען די היטלעריסטען, קאָמוניסטען און דעם רעפּובליקאַנישען רייכסבאַנער.

אין איין קוואַרטאַל האָבען די היטלעריסטען זיך בעמיהט אָפּצושלאָגען דעם אַרעסטירטען קאָלעגע. פּאָליציי האָט געשאָסען. 4 זענען דערהרג'עט געוואָרען, 8 — שווער פערוואונדעט.

אין לובעק איז מען בעפאַלען דעם אויסגאַ פון סאָציאַליסטישען דעפּוטאַט לעבער. בעת'ן צוזאַמענשטויס איז איין היטלעריסט דערהרג'עט געוואָרען.

אין עגענפעלד (ביידען) האָט מען דערהרג'עט אַ בעקאַנטען סוחר, און פערברענט זיין הויז.

אין האַרבורג איז אַ גרופּע היטלעריסטען אוועק אין באַהנדרעמיזע און אויסגעשלעפּט איבדרויכען אַבער אַרבייטער, אַ מיטגליד פון די „רייכסבאַהנער" און איהם דערהרג'עט.

אין קיל האָבען קאָמוניסטען אָרגאַניזירט אַ רייה אָנפאַלען אויף געוועלבער, רויבענדיג שפּייז מאַטעריאַלען, און די קאַסעס.

ווי אזוי איז ענטשטאנען היטלער'ס רעגירונג

בערלין, 1 (ספ. טעל.)

דער אָרגאַן פון די קריסטליכע פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען „דער דויטשע" בעשטעטיגט, אַז פּאַפּען האָט, שטיצענדיג זיך אויף נייע אינפאָרמאַציעס וועגען די פלומרשטע פוטש-כוונות אין בערלין, בעוויזען איינצופּלעפען ביים פּרעזידענט הינדענבורג צו אינטערוועניערען אין די אונטערהאַנדלונגען צווישען די האַרצבורגער פּאַרטייען.

אין דער נאַכט פון זונטאַג אויף מאָנטאַג איז פאָרגעקומען ביי הינדענבורג'ן אַ קאָנפערענץ, אויף וועלכער עס איז געקומען צו אַ הסכם צווישען פּאַפּען'ען און היטלער'ן, איידער עס איז בעוויזען געוואָרען צו בעאַרבייטען דאָס פּראָגראַם פון דער רעגירונג.

נארוטאַוויטשאַ 20 זאַל פילהאַרמאָניע נאַרוטאַוויטשאַ 20

היינט, דאָנערשטאַג, דעם 2-טען פעברואַר 1933, 8.45 אָוונד קומט פאָר

אייך-איינציגער גראַנדיעזער קאָנצערט

נאָך זיין קאָלאָסאַלען ערפאָלג אין דער לאָדזער סינאַגאָגע, פון וועלטבעריהמטען קאַנטאָר-קינסטלער

ה' ישראל אלטער

(אָבערקאַנטאָר פון האַנאָווער) גערופען דער יודישער קאַרוזאָ

אין פּראָגראַם: חזנישע און אייגענע חזנישע קאָמפּאָזיציעס. יודישע פאָלקס-לידער און אַריעס.

1) זכרתי לך; 2) עקביא בן מהללאל; 3) רבונו של עולם; 4) מלוך; 5) ומפני חטאינו; 6) לדור ודור; 7) מנשה; 8) א דודעלע; 9) טאָסקאַ; 10) פּאַיאַצי; 11) ריגאָלעטאָ; 12) אַריע פון דער אָפּערע יוסף אין מצרים פון מאַהול.

ביים סלאַוויר: פּראָפ. ט. רידער און דירעקטאָר י. זאַקס.

די קליינע צאָהל איבערגעבליבענע בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע פון 11 פאַרמיטאָג אַהן איבעררייס אַ גאַנצען טאָג.

פֿייערליכע ערעפֿנונג פֿון דער מכבּיהדע

8000 געסט פֿון פּוילען און אויסלאַנד זענען נעכטען אָנגעקומען צו דער מכבּיהדע

פֿערטרעטער פֿון אינערן-מיניסטעריום אין זאַקאָפּאַנע

זאַקאָפּאַנע, 1 (יט"א טעלעפֿאָניש)

זאַקאָפּאַנע איז שוין היינט געשטאַנען אונטערן צייכען פֿון דער „מכבּיהדע“. היינט ווערט די „מכבּיהדע“ געעפֿנט ווערען מיט אַ פֿייערליכער אַקאַדעמיע.

ביז מיטאָג זענען אָנגעקומען מאַסען עקסקורסאַנטען פֿון: עסטרייך, יוגאָסלאַוויען, דייטשלאַנד, דאַנציג א. אנד. ביז איצט זענען אָנגעקומען פֿון פּוילען 250 און פֿון אויסלאַנד 150 שפּילער. געסט זענען ביז היינט מיטאָג אָנגעקומען 8 טויזענד פֿון פּוילען און 500 פֿון אויסלאַנד.

היינט איז אָנגעקומען קיין זאַקאָפּאַנע דער שעף פֿון מלוכה-אַנשטאַלט פֿאַר פֿיזישע דערציהונג פּולקאָווניק קילינסקי און אַ פֿערטרעטער פֿון אינ. מיניסטעריום מאַסנאָווסקי.

ס'איז אויך אָנגעקומען אַן עקסקורסיע פֿון אויסלענדישע קאָרעספּאָנדענטען.

באַהן-קאַטאַסטראָפֿע

דובלין, 1 (ספּ. טעל.)

דער איינציגער צוג, וועלכער איז טראָץ דעם באַהן-שטרייק אין אירלאַנד, היינט אָפּגעפֿאָהרען פֿון דובלין קיין בעלפֿאַסט, האָט געליטען אַ קאַטאַסטראָפֿע, ווייל די שינעס זענען געווען בעשעדיגט.

דער מעכאַניקער איז דער'הרג'עט געוואָרען. דער הייצער און 3 פּאַסאַזשירען זענען שווער פֿערוואונדעט.

פֿערמשפּט צוויי שפּיאָנען

לעמבערג, 1 (טעלעפֿאָניש)

דאָס קרייז-געריכט אין טשאָרטקאָוו האָט היינט אַדורכגעפֿיהרט אַ שטאַנד-געריכט איבער 2 פּערזאָן, וואָס זענען בעשולדיגט געווען אין שפּיאָנאַזש.

איינער, פּיאָטר קאַשטשיקאָווסקי איז פֿערמשפּט געוואָרען צו טויט-שטראָף, און דער צווייטער, אַנטאָני מודרקא—אויף 6 יאָהר טורמע.

דער מלוכה-פּרעזידענט האָט דעם טויט-אורטייל פֿערביטען אויף אייביגע טורמע.

געהיימער יאַפּאַניש-ענגלישער אָפּמאַך

לאָנדאָן, 1 (ספּ. טעל.)

דער קאָרעספּאָנדענט פֿון „דיילי העראַלד“ אין גענף דעקט אויף די עקזיסטענץ פֿון אַן ענגליש-יאַפּאַנישען אָפּמאַך. אויפֿן יסוד פֿון וועלכען גרויס-בריטאַניען זאָל זיך האָבען פֿערפּליכטעט איבערצולאָזען פֿאַר יאַפּאַן פֿרייע הענד אין מאַנדזשוריען, און דערפֿאַר לאָזט איבער ענגלאַנד פֿרייע הענד אין טיבעט.

די יאַפּאַנער זענען זיכער אין זייער זאַך אין גענף, און זיי דריקען אָפֿען אויס די איבערצייגונג, אַז גרויס-בריטאַניען וועט נישט מסכּים זיין אויף קיין שום דעקלאַראַציע, וואָס וועט טאַדלען יאַפּאַן און קוועסטיאָנירען די עקזיסטענץ פֿון דער מאַנדזשורישער מלוכה.

דער ציל פֿון גרויס-בריטאַניען איז צו שאַפֿען אַ טיבעטאַנישע מלוכה אונטער דער השפּעה פֿון דער ענגלישער מלוכה, ענדליך צו מאַנדזשוקאָ.

לויט ווי עס פֿערזיכערט „דיילי העראַלד“ האָט זיך טיבעט פֿערפּליכטעט נישט ציצולאָזען אין משך פֿון 30 יאָהר דאָס כינעזישע מיליטער אויף דעם טיבעטאַנישען טעריטאָריום, און רופֿען צו הילף דאָס ענגלישע מיליטער, אין פֿאַל ווען עס זאָל אַטאַקירט ווערען.

דער ענגליש-טיבעטאַנישער אָפּמאַך איז, לויט „דיילי העראַלד“ געווענדעט געגען כינא.

דער יאַפּאַניש-כינעזישער קריג

אַ בילד פֿון דער שלאַכט ביי שאַנכאַי-קוואַן

דער פֿראַנצויזישער פּאָליטיקער פּיער קאָ.

וועלכער פֿאָדערט אַ רעוויזיע פֿון ווערסאַלער טראַקטאַט.

אין די סיים-קאָמיסיעס

וואַרשאַ, 1. (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די אַרבייטען פֿון סיים האָבען זיך היינט קאָנצענטרירט אין די זיצונגען פֿון די קאָמיסיעס.

די קאָמיסיע פֿאַר רעגולאַמין-ענינים און פֿאַר אומבערירהליכקייט פֿון דעפּוטאַטען האָט בעטראַכט 5 פֿאָרשלאָגען וועגען אַרויסגעבען בעגונדע דעפּוטאַטען צו געריכטען, און די אַלע פֿאָרשלאָגען אָנגענומען.

אין קאָמיסיע פֿאַר קריגס-ענינים, אונטערן פֿאָרזיץ פֿון דעפּ. מיעדזשינסקי, איז בעשלאָסען געוואָרען אַ געזעץ פּראָיעקט וועגען דעם מיליטער-אָרדען „ווירטוטי מיליטאַרי“.

אין דער בילדונגס-קאָמיסיע איז היינט גענוי דעבאַטירט געוואָרען דער געזעץ-פּראָיעקט פֿון דער רעגירונג וועגען אַקאַדעמישען שולען.

היי-יאָהריגער פּאָבּאָר

וואַרשאַ, 1. (ספּ. טעל.) אויף דער הייניגער זיצונג פֿון דער קריגס-קאָמיסיע ביים סיים, איז, נאָכ'ן אויסהערען דעם רעפֿעראַט פֿון דעפּ. מיטשינסקי (בעבע) אָנגענומען געוואָרען אָהן דיסקוס ? אין דער צווייטער און דריטער לעזונג דער געזעץ-פּראָיעקט וועגען פּאָבּאָר פֿון די רעקרוטען אין יאָהר 1933.

אָפֿיציעלע אויפֿנאַהמעס

וואַרשאַ, 1 (טעלעפֿאָניש)

דער וויצע-מיניסטער שעמבעק האָט היינט אויפֿגענומען דעם דייטשען געזאַנדטען אין וואַרשאַ, ד"ר פֿאָן מאָלטקע און דעם רומענישען געזאַנדטע קאַדערא.

באַנדיטען-אָנפֿאַל אויף אַ פּאָסט אין וויסאָקאַ-ליטעווסק

בריסק, 1 (טעלעפֿאָניש)

עטליכע פֿערמאַסקירטע באַנדיטען זענען בעפֿאַלען דעם פּאָסט-אַמט אין וויסאָקאַ-ליטעווסק.

די באַנדיטען האָבען טעראָריזירט די בעאַמטע, צוגערויבט 1000 זלאָטעס פֿון דער קאַסע און זענען אַנטלאָפֿען.

מ'יאָגט זיי נאָך.

פֿאַר גאָלד, בּיזשוטעריע
און לאָמבאַרד-קוויטעם
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזדאָר פּיאַלקאַ, פּיעטריקאָווער 7

רעשטען
לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 5
פֿראָנט, 2-טער שטאָק
פֿערשידענע קאַמגאַרנס
ביליצער, טאָמאַשאָווער און לאָדזער
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
ווי אויך די מאָדערנסטע דאַמען-שטאָפֿען אויף פּאַלטנס און קאָסטיומען
מיט 30% בּיליגער
קומט און איבערצייגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
געדענקט נאָר
אין פֿראָנט, II שטאָק

Dr. Wajnberg
צייגעלנאַ 11, טעל. 126-02
נעמט אָן פֿון 9—10 פֿריה, 4—3 און 9—8 אָוונט.

בעקאַנטמאַכונג!
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז מיר האָבען געעפֿענט אַ לאַגער פֿון אונזער
וויגאָניע-גאַרן
אויף לימאַנאָווסקאַ-גאַס 14
טעל. 151-49
Bol. Limanowskiego 14, Jel. 151-49.
דאָרט איז צו בעקומען שטענדיג צו ביליגע פּרייזען אַלע וויגאָניע-גאַרנס
••• הורט און דעטייל •••
מיט אַכטונג
Przędzalnia i młyn parowy
„MŁYNWŁÓK“ w Ozorkowie.
Skład fabryczny w Łodzi
ul. Piotrkowska 64, tel. 256-94
Filja: Limanowskiego 14,
tel. 151-49. 457

נאָך שווערע ליידען איז נעכטען געשטאָרבען מיין טייערע פֿרוי, אונזערע טייערע מוטער, שוויגערמוטער, גראָסמוטער און שוועסטער און שוועגערין ב"ע

אשת ר' משה יצחק נ"י

אסתר טשאַרנאַ האַלטערעכט

(געבוירען לידאַר) אין עלטער פֿון 72 יאָהר.

די לויה קומט פֿאַר היינט, דאָנערשטאָג, פֿון טהרה-הויז 1 אַ זייגער בייטאָג, וועגען וואָס ס'טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפֿטרויערנדע פֿאַמיליע. 405

אונזער חשוב'ן מיטגליד און חבר י. קאַסטעלאַניעץ צוליב'ן טויט פֿון זיין

מוטער

דריקט אויס אויפֿריכטיגען ביילייד

לאָדזער יודישער מוזיק-פֿעראיין „שיר“. 456

די פֿערוואַלטונג פֿון פֿלעגען קראַנקע

„בּקור חולים“ און קאָמיטעט „אָזדראָוויסקאַ“

מאַכען בעקאַנט, אַז אין פֿעברואַר 1933 וועלען פֿאָרקומען

הזכרות אין דער סינאַגאָגע פֿון דער געזעלשאַפֿט פּל. וואָלנאָשטשי 10, צו וועלכע ס'ווערען איינגעלאַדען קרובים, פֿריינד און בעקאַנטע, לויט'ן פֿאָלגענדען סדר:

ד. 2 פֿעבר.	12 בייטאָג נאָך נ"ע	הערמאַן ל. גרינשפּאַן
„ 2 „	„ „ „ 12[30]	מיכאַל לינדענפֿעלד
„ 2 „	„ „ „ 1	העלענאַ וויטאָלדאָווא קרול
„ 3 „	„ „ „ 1	סטעפֿאַן ד. לענטשיצקי
„ 5 „	„ „ „ 12	בּן-ציון שולמאַן
„ 5 „	„ „ „ 12[30]	לואיס אבּראַמאָוויטש
„ 5 „	„ „ „ 1	מאַריאַ און וולאַדיסלאַווא נייפֿעלד
„ 6 „	8 פֿריה „ „	שכר שעפּס
„ 6 „	„ „ „ 8	שמעון גאָלדבּלום
„ 8 „	„ „ „ 8	בּערטאַ כּאַזין
„ 10 „	„ „ „ 8	חנה מלכה קרול
„ 10 „	12[30] בייטאָג „ „	אננאַ און יאַקוב הערץ
„ 12 „	„ „ „ 12[30]	איזידאָר וויזנער
„ 13 „	8 פֿריה „ „	יאַקוב פּרוסאַק
„ 13 „	„ „ „ 8	עוזריאל כּאַזין
„ 14 „	„ „ „ 12[30]	יאַקוב מאַרקאָוויטש
„ 15 „	„ „ „ 12[30]	אַהרן קאַנטאָר
„ 16 „	8 פֿריה „ „	מאַריאַ שטיין
„ 17 „	„ „ „ 8	לעאָניאַ פּאָזנאַנסקאַ
„ 17 „	„ „ „ 8	גאָלדע פּריוועס
„ 17 „	12[30] בייטאָג „ „	נאַטאַן ענגעלמאַן
„ 17 „	„ „ „ 1	דיר. אַלבּערט קאָן
„ 19 „	„ „ „ 12[30]	סטעפֿקאַ זילבּערשטיין
„ 20 „	8 פֿריה „ „	הינדה סאָלאָמאָנאָוויטש
„ 20 „	12[30] בייטאָג „ „	יוזעף טשאַמאַנסקי
„ 21 „	„ „ „ 1	סאַמועל הערשליק (פֿערוו.-מיטגליד.)
„ 22 „	„ „ „ 12[30]	פֿייטעל וואָלף
„ 22 „	„ „ „ 1	מאַקס שרעטער
„ 24 „	8 פֿריה „ „	רעבּעקאַ קאַץ
„ 24 „	12[30] בייטאָג „ „	בּערנאַרד דאַבּזשינסקי
„ 26 „	„ „ „ 12[30]	לודוויקאַ קראַנמאַן
„ 27 „	8 פֿריה „ „	העלענאַ הענדעלעס

כוליגאנעס פון דער אייזערנער גווארדיע
בושעווען ווייטער אויף די בוקארעשטער גאסן
און לאזען נישט צו קיין הילף צו אַ שווער-פערוואונדעטען יודישען אינזשיניער

בוקאַרעשט, 1. (יט"א טעלעגראַפיש) נעכ־טען זענען אויף די בוקאַרעשטער גאַסען ווידער פאָרגעקומען אַנטי־יודישע עקסצעסען. כוליגאַנעס פון דער „אייזערנער גוואַרדיע" זענען באַפאַלען און מיט אייזערנע דרענגער שווער פערוואונדעט דעם יודישען אינזשיניער האטעל קרעמער. די פערביי־געהער האָבען איהם אַ פערבלוטיגטען אַרײַנגעטראַ־גען אין אַ נאָהענטען אַפּטייק. די כוליגאַנעס האָ־בען צום שווער פערוואונדעטען נישט צוגעלאָזען דעם דאָקטאָר פון דער גיכער הילף. דער זשאַנדאַ־מעריע איז קוים געלונגען צו בעפרייען דעם פער־וואונדעטען יוד פון די כוליגאַנישע הענד, און איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאַל.

געגען פאַשיזם

ווין, 1. (ספ. טעל.) „אַרבייטער צייטונג" איז מודיע, אַז אַלס ענטפער אויף דער היינטיגער באַזאַל־סאָציאַליסטישער מאַניפעסטאַציע — וועלען די סאָציאַל־דעמאָקראַטען אײַנאָרדענען שבת ביטאָג אַ מאַרש דורך דער רינג־שטראַססע.

די דעמאָנסטראַציע וועט זיין געווענדעט געגען פאַשיזם.

ליקווידירט דעם פּערואַניש־קאָלומבישען סכסוך

פּאַריז, 1. (ספ. טעל.) לויט דער דערקלע־רונג, וואָס איז אָפּגעדרוקט געוואָרען אין דער פּרעסע דורך אייגנע פון די בעקאַנטע פערענליכקיי־טען פון בראַזילישען אויסער־מיניסטעריום, קאָן — אַ דאַנק דעם אָנגעהמען דורך פּערו און קאָלומביע די שלום־בעדינגונגען פון בראַזיליען — דער סכסוך וועגען לעטיציאַ ליקווידירט ווערען אין משך פון 48 שעה.

פערמשפּט כוליגאַנישע סטודענטען

קראָקע, 1 (טעלעפאָניש)

אין אויגוסט פאַריגען יאָהר האָט די באַיוב־קע פון „אַבוויעפּאַל" אין זאַקאָפּאַנע ארורכגע־פיהרט אַנ'אָנפאַל אויף דער קאָלאָניע פון דער יודישער לאַנגקענטשאַפט־געזעלשאַפט, אויף יאַש־משורובקע, אויסגעהאַקט דאָרט די שויבען, און געשלאָגען די איינוואוינער פון דער קאָלאָניע.

די אָנפאַלער זענען דער־עיקר געווען סטו־דענטען.

דאָס געריכט האָט 5 פון זיי פערמשפּט אויף אַ צייט פון 1 ביז 6 חדשים.

די „טיימס" וועגען דעם נייעם פראַנצויזישען קאַבינעט

לאָנדאָן, 1. (ספּ טעל.) אַרומרעדענדיג די שאַפונג פונ'ם נייעם פראַנצויזישען קאַבינעט, שטעלט די „טיימס" פעסט, אַז ער איז אינגאַנצען אָפּגעגע־בען געוואָרען אין רשות פון סאָציאַליסטען.

די סאָציאַליסטען וועלען וואַהרשיינליך אַ געוויסע צייט טאָלערירען דאַלאַדיע'ס רעגירונג, כדי געגען צושטעלען זיך דעם אויספּאַרעמען זיך פון אַ רעכטער מעהרהייט.

די געשעהענישען אין דייטשלאַנד: די בע־שטימונג פון היטלער'ן אין דער ווידערגעבורט פונ'ם מיליטערישען גייסט וועלען נישט בלייבען אָהן אַ ווירקונג אויף דאַלאַדיעס אויסערן־פּאָליטיק, ובפרט אויפ'ן ענטוואָפנונגס־געביט.

הסכם צווישען רוזוועלט מיט לאָנדאָן

לאָנדאָן, 1. (ספ. טעל.) די ידיעות פון אַמע־ריקא, וואָס זענען אָנגעגעבען דורך דער היינטיגער ענגלישער פּרעסע, ווייזען אָן אויף דעם פאַקט, אַז צווישען רוזוועלט'ן און לינדזי'ען דעם ענגלישען אַמבאַסאַדאָר איז דערגרייכט געוואָרען אַ הסכם, אויפ'ן יסוד פון וועלכען מ'קאָן דערוואַרטען, אַז אויב עס וועט נישט געראָטען צו ערלעדיגען די גאַנצע ענין חובות פאַר'ן טערמין פון דער קומענדיגער ראַטע דעם 15. יוני — וועט רוזוועלט דערקלערען אַ ניי מאַראַטאָריום.

זייט 100 יאָר איז אַמעריקאַ ניט געווען אַזאַ קליינע אימיגראַציע ווי אין 1932
אַמעריקאַנער אימיגראַציע־קוואָטעס בלייבען נישט אויסגענוצט אין 96 פּראָצ.

וואַשינגטאָן, (י.ט.א.) דאָס כסדר'דיגע פאַלען פון דער צאָהל אימיגראַנטען אין די פער־אייניגטע שטאַטען איז אַנ'ערשיינונג, וואָס ווערט שוין נאָטירט זייט אַ לענגערע צייט. שוין אַ לאַנ־גע צייט, ווי עס ווערען נישט אויסגעשעפּט די אימיגראַציע־קוואָטעס, וואָס זענען בעשטימט פאַר די בעזונדערע לענדער. לעצטענס אָבער איז שוין די עמיגראַציע קיין אַמעריקאַ געפאַלען צו אַ רעקאָרד־מינימום. אַזוי האָבען — לויט אָפיציעלע ציפערען, וואָס זענען די טעג פערעפענטליכט געוואָרען — קיין אַמעריקע אין משך פון חודש נאָוועמבער 1933 אימיגרירט סך־הכל 602 פּערזאָן פון 21 לענדער, בעת די קוואָטע פון די דאָזיגע לענדער פאַר דעם בעריכטס־חודש האָט בעטראָפען 14,838, ד. ה. גאַנצע 96 פּראָצענט פון דער קוואָטע איז געבליבען נישט אויסגענוצט.

די גאַנצע עמיגראַציע אין די פעראייניגטע שטאַטען פאַר'ן יאָהר 1932, וועגען וועלכער עס פעהלען נאָך דערווייל ענדגילטיגע דאַטען, וועט וואַהרשיינליך זיין די קלענסטע זייט 1831. דורכ־שניטליך פלעגט אויס פאַר'ן פערגאַנגענעם יאָהר אַנ'ערך 1880 עמיגראַנטען אַ חודש. אין 1831 האָט דער דורכשניט אויסגעמאַכט 5000 עמיגראַנ־טען אַ חודש.

פון די ווייטערע ציפערען איז צו זעהן, אַז אין משך פון 1932 האָבען עמיגרירט פון אַמע־ריקא כמעט אַזוי פיל פּערזאָנען, ווי עס זענען אַריינגעקומען אין לאַנד.

נאַטירליך, ערקלעהרט זיך די כסדר'דיגע ירידה פון דער עמיגראַציע קיין אַמעריקא נישט בלויז מיט דעם פאַקט, וואָס די קאָנטראָלען אין די בעזונדערע לענדער מאַכען די גרעסטע שוועריג־קייטען די קאַנדידאַטען אויף עמיגראַנטען, נאָר אויך דערמיט, וואָס צוליב דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס האָט אַמעריקא פערלוירען פיל פון איהר אַמאָליגער צוציהונגס־קראַפט אַלס עמיגראַציע־לאַנד.

איבונג פון דייטשער אַרטילעריע אין די ביירישע אַלפּען

ה' זרבבל פערענדיגט אין אַמעריקאַ זיין אַקציע
פאַר די יודישע וועלטליכע שולען אין פּוילען

ניו־יאָרק, (יט"א) דעם 1־טען פעברואַר האָט ה' זרבבל, דער דעלעגאַט קיין אַמעריקא פון דער יודישער שול־אָרגאַניזאַציע אין פּוילען, בע־זאָלט פערלאָזען אַמעריקאַ אויפ'ן צוריקוועג קיין פּוילען.

אין אַ געשפּרעך מיטן יט"א־פאָרשטעהער האָט ה' זרבבל אויסגעדריקט זיין צופרידענהיים צוליב די רעזולטאַטען פון זיין אַקציע, וואָס ער האָט געפיהרט לטובת דעם יודיש־וועלטליכען שולוועזען אין פּוילען. ה' זרבבל האָט פערבראַכט אין אַמע־ריקא עלף חדשים, האָט בעזוכט כמעט אַלע גרע־סערע שטעדט אין די פעראייניגטע שטאַטען און קאַנאַדע, איז געווען אויך אין קובאַ און אין רע־זולטאַט געזאַמעלט אַ סומע פון אַנ'ערך 10 טויזענד דאָלאַר פאַר די יודישע שולען אין פּוילען.

זאַמלונג פון אַ פאָנד אויפ'ן פאַל פון אַרבייטסלאָזיגקייט אין ארץ־ישראל

ירושלים, (י.ט.א.) אויסנוצענדיג די איצטיגע גינסטיגע ווירטשאַפטליכע בעדינגונגען אין א"י, וועלכע ווייס נישט כמעט פון קיין אַר־בייטסלאָזיגקייט, עפענט איצט די התאחדות־העובדים אַ קאַמפּאַניע איבערן גאַנצען לאַנד צו שאַפען אַ ספּעציעלען פאָנד פאַר אַרבייטסלאָזע, וועלכער זאָל פערוועגדעט ווערען אויפ'ן פאַל, ווען דער וועלט־קריזיס וועט גרייכען אויך קיין ארץ־ישראל.

צווישען פיל אַנדערע פּריוויליגע בעשטיי־ערונגען האָט די התאחדות די טעג בעקומען אַ טשעק אויף 100 פונט פון אינזש. פּנחס רוטענ־בערג, וועלכער דריקט אויס אין אַ צוגעשיקטען בריף זיין אַנערקענונג פאַר דער אַקציע, וואָס דאַרף צוגרייטען הילף אויף די מאָגערע יאָהרען איצט, ווען א"י האָט פעטע יאָהרען".

לעהרער־שטרייק אין די יודישע שולען אין מאָנטרעאַל

מאָנטרעאַל (יטא) נישט בעקומענדיג דרייס 6 חדשים קיין רעגולערע שכירות, האָבען די לעהרער פון די מאָנטרעאַלער תלמוד־תורה־שולען ערקלערט אַ שטרייק. עס שטרייקען 28 לעהרער, פון וואָס עס זענען געטראָפען געוואָרען קרוב 1500 שול־קינדער.

פיל יודישע נדבנים, וואָס פלעגען אַמאָל שפּענ־דען גרויסע סומען אויף דער אויסהאַלטונג פון די יודישע ערציהונגס־אַנשטאַלטען אין מאָנטרעאַל און האָבען זיך נאָך אָנהויב פאָריגעס יאָהר געהאַט דערקלערט אויף פערשידענע סומען אויף דעם צוועק, זענען אָבער, צוליב דעם עקאָנאָמישען קרי־זיס, נישט געווען ביכולת צו דעקען זייערע דעקלא־ראַציעס. די אָרטיגע יודישע קהלה געפינט זיך אויך אין זעהר שווערע בעדינגונגען, בעזונדערס לעצטענס צוליב די הויכע פאָדערונגען, וואָס זענען דער קהלה געשטעלט געוואָרען דורך די שטאָטישע שוחטים. די לאָקאַלע יודישע פּרעסע מאַכט אויך שולדיג די שוחטים פאַר דער קאַטאַסטראָפאַלער לאַ־גע אין די שולען, שרייבענדיג, אַז „צוליב דער עקשנות פון די שוחטים ווערען אומגעבראַכט די יודישע שוהלען אין מאָנטרעאַל.

סלאַווישע נשמה, פּוילען, רוסלאַנד
פאַרטראַג פון געוו. פראַנצויזישען פּרעמיער העריאָ
העריאָ האַלט, אַז אין רוסלאַנד שטאַרקט זיך דער פּרינציפּ פון פּריוואַט־אייגענטום

דער געוועזענער פראַנצויזישער פּרעמיער העריאָ האַלט איצט אין פּאַריז אַ ציקל פאָרלע־זונגען אונטערן אַלגעמיינעם נאָמען „פראַנקרייך און די וועלט". די לעצטע פאָרלעזונג פון דעם ציקל איז געווען געווידמעט דעם פּראָבלעם פון פראַנקרייך און מזרח־אייראָפּע. דער זאַל, וואו די פאָרלעזונג איז פאָרגעקומען, איז געווען פול מיט אַ געקליבענעם אינטערנאַציאָנאַלען פּובליקום. מען האָט דאָ געקאָנט הערען אַלע שפּראַכען. פאַר'ן אַריינגאַנג אין לאָקאַל זענען געשטאַנען זעהר פיל אויטאָמאָבילען מיט די בעקאַנטע צייכענס „ד. ק." (דיפּלאָמאַטישער קאָרפּוס) בלויז אין העריאָ האָט צווישען דעם עולם פייערליך געקליידעטע, הערען אין דאַמען, אויסגעזעהן צום ווייניגסטען פייערליך. ער האָט ווי געוועהנליך אָנ'אָפּגעטראָגענע מאַרי־נאַרקע און אַ ווייכען קראַגען.

העריאָ האָט מיט גרויס פּאַטאָס גערעדט וועגען סלאַווישען געניוס, וועגען שאָפּען'ען, וועגען מיצקעוויטש'ן, וועגען פראַנקרייך, וועלכער איז דער אייביגער קוואַל פון פרייהייט, פון שיינ־קייט און פון ליכט.

די אייגענשאַפט פון דער סלאַווישער נשמה, האָט העריאָ געזאָגט, איז איהר גרויסער פּאַטריאָ־טיזם, איהר גרויסע ליבע צום פאָטערלאַנד. און מען דאַרף אָנערקענען, אַז בלויז דער גרויסער קריג האָט געבראַכט בעפרייאונג די סלאַווישע לענדער און קודם כל פּוילען, אָט דעם טראַגישען קרבן פון דער געשיכטע.

העריאָ האָט לאַנג און מיט גרויס וואַרים־קייט גערעדט וועגען פּוילען, דעם אַלטען און גע־טרייען פריינד פון פראַנקרייך. דאַן איז ער אי־בערגעגאַנגען צו סאָוויעט־רוסלאַנד:

וועגען דער רעוואָלוציע וועל איך רעדען מיט דער גרעסטער פאָרזיכטיגקייט, איז העריאָ מודיע. דער פּרינציפּ פון פראַנקרייך איז נישט אַריינצומישען זיך אין לעבען פון די אַנדערע לענדער. איך וועל נישט נעהמען זיך בעשרייבען דעם איצטיגען רעזשים פון רוסלאַנד, ווייל בע־שרייבען הייסט אין אַ געוויסער מאָס אורטיילען וועגען דעם רעזשים. איך וועל זיך נאָר בעגניגע־נען דערמיט, וואָס פיל האַלטען פאַר מיין פּערזענ־ליכען פערברעכען. איך רעד וועגען דעם פראַנ־צויזיש־סאָוויעטישען נישט־אַגרעסיע־פּאַקט.

העריאָ האָט געגעבען אייניגע אינפאָרמאַ־ציעס וועגען רומעניע און דאַן האָט ער בעקענט די אוידיטאָריע מיט'ן טעקסט פון דעם אָפּמאַך. ער ווייזט אָן, אַז דער אָפּמאַך איז געשלאָסען געוואָרען שוין נאָכדעם, ווי אַזאַ אָפּמאַך האָט געשלאָסען פּוילען און מיט דער הסכמה פון רומעניען. דאָס אונטערשרייבען דעם אָפּמאַך האָט נישט נאָר נישט צושטערט די פריינדשאַפט צווי־שען פראַנקרייך און אָט די לענדער, נאָר פער־קעהרט, זי איז נאָך פערשטאַרקט געוואָרען. העריאָ פעררופט זיך אויף דער פּוילישער פּרעסע און אויף די רייד פון אויסערן־מיניסטער בעק, וועלכער האָט זיך אויסגעדריקט, אַז דער „פּאַקט איז די זאַך, מיט וועלכער ער, בעק, איז מסכים אויף די גאַנצע הונדערט פּראָצענט".

מען דאַרף נישט פערגעסען, זאָגט ווייטער העריאָ, אַז אויף דער גרעניץ פון פּוילען שטעהט אַ מעכטיגע רויטע אַרמעי פון אַ לאַנד, וואָס ציילט 162 מיליאָן איינוואוינער. און מיטהעלפענ־דיג צו דער פּאַציפיקאַציע פון דאָזיגען לאַנד, האַנדלענדיג אין הסכם מיט פּוילען, האָט פראַנק־רייך פאַרטגעזעצט איהר פרידענס־פּאָליטיק.

מען זאָגט מיר, אַז עס איז ווייניג אונטער־צושרייבען אַנ'אָפּמאַך, מען דאַרף נאָך דעם אָפּמאַך היטען, אָבער וואָסער וועג איז דען פערהאַן, אויב נישט דער וועג פון אָפּמאַכען: אָנווענדען פּוישע קראַפט: אָבער ס'איז גענוג בלויז אַזוי אַוועקצו־שטעלען די פראַגע און מען מוז ענטפערען „ניין".

די אויפגאַבע פון פראַנקרייך, האָט העריאָ געענדיגט זיין פאָרטראַג, איז מיטצואַרבייטען אין דער סטאַביליזירונג פון די פערהעלטנישען אויף מזרח־אייראָפּע און צו פערפעסטיגען דאָרט שלום און פרייע אַרביים. עס וועלען פאָראיבער עטליכע צעהנדליג יאָהרען, און אַזאַ סטאַביליזאַציע וועט אויך פאָרקומען אין רוסלאַנד, וואָס איז אויפגע־טרייסעלט פון דער רעוואָלוציע. מעגליך, אַז ס'וועט אייך אויסקומען פּאַראַדאָקסאַל. אָבער איך בין איבערצייגט, אַז די רעוואָלוציע וועט ברענ־גען צו אַ נצחאָלדיגער פערשטאַרקונג פון פּרינציפּ פון פּריוואַט־אייגענטום אין רוסלאַנד. אָבער די פּאָליטיק פון פראַנקרייך דאַרף זיין געווענדעט געגען וועלכע עס איז נישט אויפטרייסלונגען.

—):O:(—

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 2 פעברואַר 1933

פאַקטן
זענען שטאַרקער פאַר אַגיטאַציע

עמיר אַבדולאַה האָט זיך צוריקגעצויגן. די יודען וועלען צייטווייליג נישט קאָנען ערווערבען קיין באָדען אין טראַנסיאָרדאַניען. אָבער מען דאַרף דעם טראַפּ שטעלען אויפ'ן וואָרט צייטווייליג. ווייל די פאַקטן און די לעבענסנויטווענדיגקייט זענען שטאַרקער פאַר דער אַגיטאַציע און פאַר'ן דרוק פון דער פּאַלעסטינער רעגירונג, וואָס איז אויסגעאיבט געוואָרען צוליב פּאָליטישע און סטראַטעגישע מאָטיוון. און די פאַקטן אַנערקענען פּאָלשטענדיג רעכט דער יודישער שטעלונג אין דער פראַגע פון טראַנסיאָרדאַניען.

עס איז אַ פאַקט, אַז די אַראַבישע באַפעלקערונג פון עבר הירדן ליידט נויט, אַז עס דראָהט איהר אַ ווירטשאַפטליכע קאַטאַסטראָפע און אַז די מלוכה פון עמיר אַבדולאַה איז געגען דער דאָזיגער קאַטאַסטראָפע אינגאַנצען ראַטלאָז. עס איז ווייטער אַ פאַקט, אַז אין ציסיאָרדאַניען אויפ'ן באָדען פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע, איז נישטאָ קיין רייד וועגען נויט צווישען דער אַראַבישער באַפעלקערונג און יערענפאַלס, נעהמען די שלעכטע ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען נישט אָן אַזאַ מאַסשטאַב, ווי אין עבר הירדן, דאָס זענען פעסטגעשטעלטע פאַקטען און וועגען זיי איז נישטאָ וואָס צו שטרייטען. און אויב טראַנסיאָרדאַניען, דאָס לאַנד, וואו ביין מענשען וואוינען אויף איין קוואַדראַט-קילאָמעטער ווייל אַרויסגעהן פון דער קאַטאַסטראָפאַלער ווירטשאַפטליכער לאַגע, דאַן קאָן דאָס פּאַסירען נאָר ביי דער מיטאַרבייט פון די יודען. בלויז די יודישע קאָלאָניזאַציע קאָן דערפיהרען צו דער ענדערונג פון די עקאָנאָמישע פערהעלטנישען אין טראַנסיאָרדאַניען און קאָן ברענגען הילף פאַר'ן דאָזיגען לאַנד.

מען דאַרף זיך נישט מאַכען קיין אילוזיעס אַז די הילף וועט קומען פון דער א״י-רעגירונג אָדער פון די אַראַבישע נאַציאָנאַליסטען. די ענגלישע רעגירונג דעקט פון זינט עס איז געשאַפען אַ באַזונדערע מלוכה אין עבר הירדן דעם גאַנצען בודזשעט פון דער דאָזיגער מלוכה. אַנהויבענדיג פון די סטראַטעגישע אויסגאַבען און ענדיגענדיג מיט דער פענסיע פאַר דעם עמיר אַבדולאַה. העכסטענס קאָן די רעגירונג געבען אַ געוויסע סובסידיע עטליכע באַטאַליאָנען פון טראַנסיאָרדאַניען, אָבער דאָס וועלען זיין בלויז פּאַליאַטיוען, וואָס וועלען ליבּ־דערען די סיטואַציע בלויז אויף אַ קורצער צייט. און די אַראַבישע נאַציאָנאַליסטען? אויך וועגען זייער אַקציע דאַרף מען זיך נישט גענאַרען, אַלע פראָבען צו זאַמלען צווישען די פּאַלעסטינער אַראַבער וועלכע עס איז נישט קאָלאָניזאַציע-פאָנד אָדער אויף איינצוקויפען ערד פאַר אַ גרעסערע סומע האָבען זיך געענדיגט מיט אַ פיאַסקאָ, עס פעהלט פשוט ביי די אַראַבער די פּסיכישע איינשטעלונג, דער דראַנג צו קאָלאָניזאַציע, וועלכען מען קאָן אָבסערווירען ביי די יודען. אין אינטערעסאַנטער עפּיזאָד קלערט צום בעסטען אויף די בעציהונג פון די אַראַבער צו דער פראַגע פון קאָלאָניזאַציע און פון איינקויפען ערד אין טראַנסיאָרדאַניען, ווען אין דער אַראַבישער פּרעסע האָט זיך אָנגעהויבען בעווייזען ידיעות וועגען פערקויפען לאַנד אין טראַנסיאָרדאַניען פאַר די יודען, האָט זיך אין דער צייטונג „פּאַלעסטין" בעוויזען אַ גרויסער בעצאָהלטער אַנאָנס פון עמיר אַבדולאַה, וועלכער האָט מיטגעטיילט אַז דער עמיר האָט בדעה צו פערדינגען אַ גרויס שטיק לאַנד אין טראַנסיאָרדאַניען, קיינער פון די אַראַבער האָט זיך נישט געאיילט די ערד צו קויפען און קיינער וועט זיכער נישט פערנעהמען דאָס אָרט פון די יודען איצט, ווען עס איז אַנולירט געוואָרען די באָדען־קניה פון די יודען אין טראַנסיאָרדאַניען.

דערפון איז קלאָר געדרונגען אַז די פאַקטען וועלען פריהער אָדער שפעטער (גיכער פריהער איידער שפעטער) ברענגען אַ נייע פּראָפּאָזיציע פון טראַנסיאָרדאַניען, וועגען איינקויפען ערד דורך יודען, ציסיאָרדאַניען און טראַנסיאָרדאַניען בילדען נישט נאָר היסטאָריש און געאָגראַפיש איין איינהייט, נאָר אויך פּאָליטיש און אין דער ערשטער ריי׳ה עקאָנאָמיש. דער ירדן טיילט נישט די צוויי לענדער, נאָר ער פעראייניגט זיי, זיי בילדען אַן איינהייטליכען ווירטשאַפטליכען בלאָק, וואָס גרייכט פון מערב־זייט ביז צום מיטעללענדישען ים און פון מזרח, ענדיגט ער זיך ביי דער וויסטע. און דאָס איז אַן אומבעשטרייטבאַרער פאַקט, וועלכער איז שטאַרקער פאַר יעדער אַגיטאַציע און פאַר יעדער פּאָליטישער פּריסיע. אַגיטאַציע און פּאָליטישער דרוק קאָנען אויף אַ געוויסע צייט שטערען די פאַקטען און ווירטשאַפטליכע נויטווענדיגקייטען, אָבער זיי קאָנען נישט די פאַקטען בעזייטיגען, פערניכטען און אַראָפּנעהמען פון דער טאָג־אָרדנונג.

נאָך דער ערשטער נישט געלונגענער פּראָבע אָנצוהויבען אַ יודישע קאָלאָניזאַציע אין טראַנסיאָרדאַניען איז אַ קלאָרע זאַך, אַז אינגיכען וועט מען די פּראָבע דאַרפען בענייען, אַז אינגיכען וועלען מיר ווידער שטעהן פאַר דער נויטווענדיגקייט פון דער יודישער קאָלאָניזאַציע אין עבר הירדן ואפשר נאָך אין אַ ברייטערען מאַסשטאַב ווי מיר שטעלען זיך דאָס פאָר היינט.

אָבער ווען עס וועט זיך ווידער מאַכען אַזאַ געלעגענהייט וועט מען דאַרפען מיט אַלע כוחות זאָרגען דערפאַר, אַז עס זאָלען נישט געמאַכט ווערען די אַלע אומפאָרזיכטיגקייטען וועלכע זענען געמאַכט געוואָרען ביי דער ערשטער נישט געלונגענער פּראָבע. די פראַגע וועגען דער קאָלאָניזאַציע פון טראַנסיאָרדאַניען איז נישט בלויז אַן עקאָנאָמישע פראַגע דאָס איז נישט בלויז אַ פראַגע פון ערווערבען באָדען. דאָס איז קודם כל אַ פּאָליטישע פראַגע. און אָהן אַ געהעריגער פּאָליטישער צוגרייטונג קאָן נישט זיין קיין רייד וועגן אַן עקאָנאָמישען ערפאָלג.

און נאָך איין זאַך: די פּאָליטישע צוגרייטונג פון אַ געשעהעניש, וואָס האָט אַ היסטאָרישע בעדייטונג, קאָן נישט פאָרקומען ביים טרומייטערען פון דער גאַנצער פּרעסע, קאָן נישט פאָרקומען ביי די ליאַרמען און פליאַטקעס פון די בלעטער. דער פּריציפּ: פאַקטען זענען שטאַרקער פאַר אַגיטאַציע, ווערט אָנגעווענדעט נישט בלויז צו אונזערע געגנער נאָר אויך צו אונז גופא.

נ. ד.

שוין נישט קיין קאַמף פון פּאַרטייען
נאָר אַן אויפשטאַנד פון די אַרבייטער-פּאַרטייען געגען דער מלוכה-מאַכט
ביי יונקערס און פאַבריקאַנטען וועט קיין האָר נישט געמינערט ווערען
פּרעסע-שטימען וועגען דער היטלער-רעגירונג

די פּרעסע סיי אין פּוילען, סיי אין דער גאַנצער וועלט, איז ווייטער פערנומען מיט דער וויכטיגסטער פּאָליטישער געשעהעניש, מיט דער נאָמינאַציע פון היטלער'ן אַלס קאַנצלער פון דער דייטשער מלוכה און מיט דער איבערנעהמונג פון דער מאַכט דורך אַזעלכע אויסגעשפּראָכענע רעאַקציאָנערען ווי פּאַפּען, הוגענבערג און די היטלעראָווצעס.

דער „א. ק. צ." אינפאָרמירט איבער דער שוואַכקייט, וועלכע עס האָבען אַרויסגעוויזען און ווייזען אַרויס אויך ווייטער די אַרבייטער-פּאַרטייען אין דייטשלאַנד, סיי די קאָמוניסטען, סיי די סאָציאַליסטען. אין די אָרגאַנעס פון קראָקאָווער סאַנאַציע-בלאָק פיהלט זיך אַ גאַנץ גרויסע מאָס פון שאַדענפרייד אויף'ן אַדרעס פון די אַרבייטער-פּאַרטייען. דאָס בלאַט שרייבט:

„אין דייטשלאַנד איז פאָרגעקומען אַ נאַציאָנאַליסטישע רעוואָלוציע. עס איז פאָרגעקומען אַן ענדערונג פון סיסטעם. דייטשלאַנד בעקומט אַ נייעם רעושים, וואָס זיינע מעטאָדען אין אופנים פון אַרבייט זענען נאָך נישט אויסקריסטאַליזירט. אָבער די היסטאָרישע ערפאַהרונג זאָגט, אַז קיין רעוואָלוציאָנערע רעגירונג וואַרפט מען נישט אום אויף אַ לעגאַלען אופן פון פּאַרטייאישע אונטערהאַנדלונגען.

די אונמעכטיגקייט פון דער דייטשער סאָציאַל-דעמאָקראַטיע, וועלכע האָט איצט נישט הינטער זיך די מאַסען אין לעבט און האָט געלעבט אַ דאַנק דער עקזיסטענץ פון דער פּאַרטייאישער ביוראָקראַטיע, איז אַן אַלגעמיין בעקאַנטע זאַך. זי קאָן קעמפען נאָר מיט לעגאַלקייט אין דורך אַן אינצוטרוי-וואָטום. מען האָט אָבער ערוואַרט אַ שאַרפע רעאַקציע מצד די קאָמוניסטען. אָבער אויך די זענען שטיל געוואָרען פונקט ווי זיי וואָלטען געוואָרען פּולקאָם איבערראַשט פון זיג פון היטלעריזם. היינט קאָנען די היטלעראָווצעס מיט סאַטיספאַקציע איבערחזרען דאָס קאַמפפערישע ליד, וואָס זיי האָבען מיט עטליכע טעג צוריק אויף אַ פּראָוואָצירענדיגען אופן געזונגען פאַר'ן הויז פון ליבקנעכט'ן אין בערלין:

וואו איסט די קאָמונע? אים קעלער, דאָ!"

און ווירקליך, די קאָמוניסטען האָבען זיך בעהאַלטען אין די מויז-לעכער, אין די קעלערס אין אונטער דער ערד. אפשר וועלען זיי פּרובען פון דאָרט אַרויסגעהן, אפשר וועלען זיי פּרובען דעמאָנסטרירען, אָבער היינט וועלען זיי האָבען געגען זיך נישט דעם פּערסענליכען היטלער'ן, נישט דעם פיהרער פון איינעם פון די אָפּאָזיציע-פּאַרטייען, נאָר דעם קאַנצלער היטלער, וועלכער האָט צו זיין דיספּאָזיציע די גאַנצע לעגאַלע מאַכט און אַלע איהרע אינסטרומענטען. אַ פּראָבע פון אַ קאָמוניסטישער רעוואָלטע וועט היינט נישט זיין קיין קאַמף צווישען צוויי גרויסע פּאַרטייען, נאָר זי וועט זיין אַן אויפשטאַנד געגען דער מלוכה-מאַכט, געגען דער רעגירונג, און די רעגירונג וועט זיך בעמיהען אַזאַ רעוואָלט צו דערשטיקען מיט אַלע מיטלען און אָהן סענטימענטען.

די „נאָוואַ גאַזעטאַ" שרייבט אין אַ קאָרעספּאָנדענץ פון בערלין:

„די שוואַרצסטע רעאַקציע אין דייטשלאַנד האָט ענדליך בעקומען אין איהרע הענד די מאַכט. דער היטלער, וועלכער איז געוואָרען קאַנצלער, איז נישט דערזעלבער, וואָס מיט אַ יאָהר צוריק, דאָס איז נישט דער קאַנדידאַט אויפ'ן פּאָסטען פון פּרעזידענט, וועלכער האָט אין אויגוסט און אין נאָוועמבער געפאָדערט פאַר זיך אַלצדינג אָדער גאָרנישט. נאָך דער נאָוועמבער מפּלה ביי די וואַהלען און נאָך די בונטען אין דער פּאַרטיי גופא, זייענדיג צוגעדריקט צו דער וואַנד אַ דאַנק דער פּאָסטקייט אין דער קאַסע, האָט ער שוין פערגעסען אַלע סאָציאַליסטישע חשק'ס. דער הארצבורגער פראָנט, דער אַלטער שוואַרצמאַהדיגער מיראַזש איז געוואָרען אַ פאַקט.

אָבער דאָס דריטע רייך פון היטלערן איז איצט ווייטער פון פערווירקליכט צו ווערען איידער ווען עס איז. דער טראַגיקאָמישער פיהרער האָט זיך געלאָזט כאַפּען אויף דער ווענדקע, פון זיין אונגעהויערער שטאָלצקייט און חוצפּה. דער דייטש-נאַציאָנאַלער קריזיס-דיקטאַטאָר וועט איינציגען מיט דעם וויצע-קאַנצלער פּאַפּען געטריי אַכטונג געבען, אַז אויף קיין האָר זאָלען נישט אָנגעריהרט ווערען די אינטערעסען פון די יונקערס און פון דער שווערער אינדוסטריע. ווייל אויב הינדענבורג האָט נאָמינירט היטלערן אַלס קאַנצלער, האָט ער געמוזט פון איהם קריגען נישט אַבי וועלכע הבטחות פאַר זיינע ליבלינגען. און אין טאָג, ווען היטלער האָט בעקומען אין זיינע הענד די אויסגעבענקטע מאַכט, איז היטלער געשטעלט געוואָרען פאַר זיין אונטערגאַנג. דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער בלאָף וועט ערשט איצט זיך אַרויסווייזען אין זיין גאַנצער פּראַכט.

* * *

די פראַנצויזישע פּרעסע שטרייכט אונטער די ענדערונג אין די שטימונגען אין דייטשלאַנד וועלכע האָט געבראַכט דערצו, אַז בראש פון דער רייכס-רעגירונג זאָל בעשטעלט ווערען היטלער. עס ליגט דערין אַ גרויסע געפאַהר. די נייע רעגירונג קאָן אַרויסרופען גרויסע אינטערנאַציאָנאַלע שוועריגקייטען.

„פיגאַראָ", די צייטונג, וועלכע שפּיגעלט אָפּ די שטימונגען און מיינונגען פון די רעכטע, שרייבט:

פון שטאַנדפּונקט פון דער אויסלענדישער פּאָליטיק איז דאָס קומען פון היטלערן צו דער מאַכט אַ גרויסע געפאַהר.

די צייטונג האָט מורא פאַר דעמאָנסטראַציעס אויף דער מזרח-גרעניץ אין הסכם מיטן פּראָגראַם פון די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען.

„פּעטי פּאַריזיען" שרייבט: הינדענבורג און פאָן פּאַפּען מיינען, אַז היטלער, זייענדיג געשטעלט אין דער דאָזיגער געפעהרליכער פּראָבע, וועט זיך אויסגליטשען און וועט פערלירען זיין פּאָפּולערקייט אויף אייביג.

די לינקע בלעטער האָבען אויך מורא פאַר דער ריכטונג, וועלכע היטלער וועט אָננעהמען אין דער רעוויזיאָניסטישער קאַמפּאַניע און אין אַנדערע פראַגען. „ער נוווועל" שרייבט, אַז די געשעהענישען אין דייטשלאַנד פאָדערן צו פערשטאַרקען די וואַכזאַמקייט, ווייל מען קאָן גאָרנישט קיין גוטעס ערוואַרטען אין מאָמענט. ווען די אינטערנאַציאָנאַלע סיטואַציע איז אַזוי אויך בענוג פערשאַרפט.

* * *

ער גרעסטער טייל פון דער ווינער-פּרעסע בעציהט זיך מיט גרויס אומצוטרוי צו היטלערן. די בלעטער האַלטען, אַז ער וועט נישט קאָנען ערפילען די צוזאָגען, וועלכע ער האָט געמאַכט אין דער אַגיטאַציע. אויף קיין שום רעגירונג אין דייטשלאַנד האָט מען נישט געלעגט אַזעלכע גרויסע האָפנונגען ווי אויף דער איצטיגער. דאָס איז איהר קראַפט אָבער אויך איהר שוואַכקייט. די „אַרבייטער צייטונג" רופט אָן היטלערס רעגירונג די „שווערסטע אַרויספאָדערונג אויפ'ן אַדרעס פון דעם אַרבייטער-קלאַס צום קאַמף אויפ'ן גאַנצען פראָנט".

דער דריי־גאָרענדיגער קריזיס
ד״ר וויגאָדסקי וועגען ווירטשאַפטליכען מצב פון די יודען אין פּוילען

אין ווילנע איז אין לאָקאַל פון סוחרים-און פאַבריקאַנטען-פערבאַנד פאָרגעקומען אַ קאָלעקטיווער רעפעראַט, געווידמעט דעם ווירטשאַפטליכען מצב פון יודען אין פּוילען.

דער פאָרזיצער פון פערבאַנד ה' י. שעסקין עפענט דעם אָוונט און בעגריסט דעם ד״ר וויגאָדסקי, וועלכען ער ערטיילט דאָס וואָרט.

אין אַ שעה'דיגען זעהר אינטערעסאַנטען רעפעראַט ענטוויקעלט ד״ר וויגאָדסקי זיינע געדאַנקען וועגען דעם ווירטשאַפטליכען מצב פון פּוילישען יודענטום.

ד״ר וויגאָדסקי ווייזט אָן, אַז די יודישע מאַסען געפינען זיך אונטער דעם געוואַלטיגען דרוק פון „אַ דריי־גאָרענדיגען" קריזיס. דער ערשטער גאָרען דאָס איז דער וועלט-קריזיס, וועלכער איז ענטשטאַנען נאָכ'ן שליסען דעם ווערסאַלער טראַקטאַט, וואָס האָט פּאַקטיש די פעלקער נישט בערוהיגט, נאָר ער טרייבט זיי צו נייע אַגרעסיווע טאַטען. דער דאָזיגער קריזיס אין וועלט-מאַסשטאַב האָט גורם געווען צו ריזיגע מלוכה-בודזשעטען, דער עיקר אויפ'ן געביט פון קריגס-הוצאות און במילא אויך צו איבערגעטריבענע לאַסטען און צו אַ געוואַלטיקער פאַראָרימונג פון אַלע פעלקער.

דער צווייטער גאָרען — דאָס איז דער פּוילישער קריזיס, וועלכער איז אַרויסגערופען געוואָרען צוליב אַ סך לעגאַלע סיבות און וועלכער איז דער עיקר אַ פּועל-יוצא פון אַן אומפעהיגער ווירטשאַפטליכער פּאָליטיק. די פּאָליאַקען האָבען אייגענטליך קיינמאָל קיין ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק נישט געהאַט און זייער עקאָנאָמיק האָט געטראָגען אַ צופעליגען כאַראַקטער מיט אַ שטאַרקען אַנטיסעמיטישען אונטערשלאַק.

דער דריטער גאָרען, וועלכער איז אייגענטליך דער לעצטער — דאָס איז דער יודישער קריזיס. ד״ר וויגאָדסקי שילדערט אין טרויעריגע פאַרבען די חורבנות און פערוויסטונג, וואָס די אַנטיסעמיטישע ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק האָט אָנגעמאַכט אין די רייהען פון די יודישע סוחרים, בעלי-מלאכות און אַרבייטער.

מגר. ציגנציגאַטוס שטעלט זיך אָפּ אויף דער פּוילישער ווירטשאַפטס-פּאָליטיק לגבי יודען אין איהר געשיכטליכער ענטוויקלונג דער רעפערענט ווייזט אָן אויפ'ן סמך פון אַ גאַנצע ריי ביישפּילען פון דער פערגאַנגענהייט, אַז די פּוילישע ווירטשאַפטס-פּאָליטיק בנוגע יודען שטיצט זיך הויפּטזעכליך אויף פּאָליטישע מאָמענטען און זי איז דיקטירט געוואָרען מיט אויסגעשפּראָכענע פּאָליטישע טענדענצען, די גאַנצע ענטשטעהונג פון פּוילישען מיטעלשטאַנד, וואָס עס דאַטירט זיך נאָך דעם אויפשטאַנד פון יאָהר 1863. איז געווען ענג פערבונדען מיט אַ פּאָליטישען קאַמף, וועלכער האָט געהאַט דעם צוועק צו דערגראָדירען יודען אויפ'ן געביט פון האַנדעל, אינדוסטריע, מלאכה און פרייע פּראָפעסיעס. די דאָזיגע אַנטי-יודישע ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק האָט דערגרייכט איהר אַפּאָגיי ערב דעם אויסברוך פון דער וועלט-מלחמה צווישען די יאָהרען 1910—1914 און זי איז בעגייט געוואָרען מיט פרישע כוחות אין דעם אומאָפּהענגיגען פּוילען וואו עס האָט זיך אויף דעם דאָזיגען געביט געשאַפען אַ פולשטענדיגע האַרמאָניע צווישען די עקסטרעמסטע פּוילישע נאַציאָנאַליסטען פון ענדעקישען לאַגער און אַ פרעדיגער פון א פּויערים און אַרבייטער-רעגירונג — די סאָציאַליסטען.

דער אָנגעהויבענער פּראָצעס פון ווירטשאַפטליכער עקסטערמינאַציע ווערט אויך ווייטער פאָרטגעזעצט מיט דער גאַנצער שטרענגקייט טראָץ דעם „פּאָליטישען און ריין-זאַכליכען" קורס, וועלכע די יודישע ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס אין פּוילען האָבען געפיהרט, מיינענדיג אַזוי אַרום עפּעס צו געווינען.

ה' אברהם זיידשנור האָט דערגענצט מיט איניגע כאַראַקטעריסטישע ביישפּילען די „סוחרישע פּאָליטיק" און בעדאַנקט די פּרעלעגענטען פאַר זייערע אינטערעסאַנטע רעפעראַטען.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8—2 און פון 5— 9 אָוונט.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

רעכט און לעבען

יורידישע בייל אגע
פון „נייעם פאלקסבלאט“

אויף יעדן שטראף-אורטייל מעג מען דערלאנגען אנ׳אפעלאציע

לויט׳ן אלטען טעקסט פון קאדעקס פון דער שטראף-פראצעדור האט מען אויף אורטיילען ביי געלד-שטראפען ביז 150 זל. מיט פערבייט אויף 14 טעג ארעסט אדער ביי אומבעדינגטען ארעסט אויף א טערמין ביז 3 טעג נישט געטארט דער-לאנגען קיין אפעלאציע מ׳האט נאר אויף אזא פסק-דין געמעגט דערלאנגען בלויז א קאסאציע.

דער דערמאנטער קאדעקס אין דער נייער רעדאקציע זעהט אזא בעגרעניצונג נישט פאר.

י. א.

נייע געזעצן, מיט וועלכע יעדער בירגער דארף זיך בעקענען

מ׳מוז דעם קאמארניס געבען ערקלע-רונגען וועגען א שולדיגען חוב

אויב ס׳ווערט געריכטעט אנ׳עקזעקוציע געגען א חוב, וואס קומט דעם אייגענטליכען בעל-חוב פון א דריטען פערזאן, פאדערט געוועהנליך דער קאמארניק אויף דעם שולדיגען, אז ער זאל אין משך פון א בעשטימטען טערמין דערלאנגען א גענויע ערקלערונג בנוגע דעם בעטרעף פון חוב, פיל בעלי חובות גרייגשפעצן אזעלכע אויפ-פאדערונגען און ענטפערן בכלל נישט אויף זיי.

ווילען מיר די דערמאנטע פערזאנען אויפ-מערקזאם מאכען דערויף טאקע, אז ערשטענס, אויב צוליב זייער נאכלעסיגקייט האט דער קרע-דיטאר געליטען א שאדען און ער קאן שוין זיין חוב נישט אויפמאהנען פון זיין בעל-חוב אדער פון זייער קרעדיטאר, קאן ער פון זיי אויפמאהנען אנ׳ענטשפרעכענדע ענטשעדיגונג און צווייטענס קאן דער קרעדיטאר פארלאנגען פון קאמארניק, אז ער זאל צוזאמענשטעלען געגען גריינשעצער א פראטאקאל און דאס שטעפישע געריכט קאן איהם אויף דעם סמך פערמשפט׳ן צו א געלד-שטראף אין דער הויך ביז 200 זלאטעס.

מ׳טאר נישט קוועסטיאנירען לייכטזיניג די אידענטישקייט פון א דאקומענט

פאראן בעלי-חובות פון וועקסל׳ען אדער אנדערע דאקומענטען וועלכע, ווילענדיג פערציהען דעם ענין ביז דער אומענדליכקייט, לייקענען די אידענטישקייט פון זייער אונטערשריפט.

דער ארטיקעל 278 פון נייעם קאדעקס פון דער ציוויל-פראצעדור זעהט פאר פאר אזא פרוב א געלד-שטראף אין דער הויך ביז 1 טויזנד זל. אדער ביי א גרעסערע סומע אין דער הויך פון איין צענטעל פון דער בעטרעפענדער סומע עווענטועל אנ׳אנווענדונג פון א פרייהייטליכע שטראף אויף א טערמין ביז 2 חדשים.

איינינע אויפקלערונגען וועגען נייעם קאדעקס פון דער ציוויל-פראצעדור

הויך פון א תביעה

די ווערט פון דער אקציע, וועלכע דער מאהנער וויל, אז דאס געריכט זאל איהם צו-משפט׳ן, דארף פעסטגעשטעלט ווערען דורך איהם אליין. דערין ווערט נישט אריינגערעכענט ציגזען און קאסטען, הגם זיי ווערען צוגעמשפט.

ביי פראצעסען וועגען כלערליי אלימענטען ווערט די הויך פון דער תביעה בעשטימט לויט דער אין אלגעמיין פערלאנגטער סומע אין משך פון 1 יאהר.

בעפארצוגליכקייט פון אדוואקאטישען האנאראר

דאס געריכט האט אנערקענט עמיצען ארימ-קייט-רעכט און אויף דעם סמך איהם בעשטימט אנ׳אדוואקאט,— דער אדוואקאט האט געוואונען דעם פראצעס און ממילא איז דער געגנערישער צד מחויב אויך צו בעצאהלען די געריכטס-קאסטען די געריכטס-קאסטען נעמען ווי בעקאנט, אויך ארום דעם האנאראר פאר׳ן אדוואקאט.

אויב צו דער סומע, וואס איז בעשטימט אויף קאסטען, שטעלען ארויס פרעטענציעס אנ-דערע קרעדיטארען, סיי פון פערשפילער און סיי פון געווינער, ווערט די פרעטענציע פון אדוואקאט אין אזא פאל בעפארצוגט לגבי אלע פרע-טענציעס.

אופן פון דערלאנגען וועזוואניעס אין דער פרעמד

אויב עמיצער דארף פערפיהרען א פראצעס אין קרייז-געריכט (1-טער אינסטאנץ) אדער אפע-לאציע-געריכט און די דאזיגע געריכטען געפינען זיך אויסער-האלב זיין וואוינארט, מוז ער אנוויי-זען אנ׳ארט אין דער שטאט, וואו דאס בעטרע-פענדע געריכט געפינט זיך, וואוהין די געריכטס-אוויזאציעס זאלען ווערען צוגעשטעלט.

אין געגענפאל ווערען אלע געריכטס-אויפ-פאדערונגען צוגעלייגט צו די געריכטס-אקטען און זיי האבען די זעלבע רעכטליכע בעדייטונג, ווי זיי וואלטען צוגעשיקט געווארען צום בעטרע-פענדען צד.

דער פעראינטערעסירטער צד דארף דערי-בער געדענקען צו בעטען דעם געריכט, אז מ׳זאל איהם בעפרייען פון דער פליכט אויסצוקלייבען זיך אנ׳אדרעס פאר אוויזאציעס אין דער שטאט, וואו ס׳געפינט זיך דאס זיץ-ארט פון געריכט.

די אויבענדערמאנטע בעשטימונג אין נוגע נישט בלויז דעם אנקלאגער, נאר אויך דעם אנגעקלאגטען דער גאנצער כלל איז אבער נישט נוגע זאטשנע ווירקען, וועלכע מוזען דערלאנגט ווערען דעם בעטרעפענדען צד אויף זיין פאקטישען אינ.

פעראררדנונג פון מיניסטערען-ראט וועגן קאסטען פון דער אדמיניסטראטיווער עקזעקוציע-פראצעדור

אין דזש. אוסטאוו פון 22 יאנואר 1933 איז פערעפענטליכט א פעראררדנונג פון מיניסטארען ראט וועגען עקזעקוציע-קאסטען אין דער שטייער און אדמיניסטראטיווער פראצעדור.

די דאזיגע פעראררדנונג דערגענצט נאר די פאבעריגע קאסטען, וועלכע איז צוגעגעבען צו דער אייגענטליכער פעראררדנונג וועגען אויספיהרען עקזעקוציעס דורך די פינאנץ-ארגאנען.

ס׳האנדעלט זיך דא אלזא וועגען קאסטען פאר די אויסגעווענדעטע אומפאמגיעניעס, וועלכע מוזען ווערען צוגעשיקט די בעלי-חובות איידער ס׳ווערט אונטערגענומען געגען זיי עקזעקוציעס די קאסטען פאר דער אופאמגיענע איז אפהענגיג פון דער הויך פון אויפגעמאנטען חוב.

אויב דער חוב בעטרעפט נישט מעהר ווי 1 זל. 50 גר. קאסט די אופאמגיעניע 50 גראשען, דאגעגען, אויב דער חוב איבערשטייגט די סומע 1 זל. 50 גר. אבער איבערוואקסט נישט די סומע 5 זל., ווערט דאן גענומען פאר דער אופאמגיענע 1 זלאטע.

די פעראררדנונג פערפליכטעט פון טאג פון דער פערעפענטליכונג.

א—

וויכטיגע אויפקלערונגען וועגען געריכטס-אפצאהלונגען

ווי אזוי ווערען בערעכענט די עקזע-קוציע-קאסטען?

אלס מארוס ביים אויסרעכענען די קאסטען אין דער עקזעקוציע און פערזיכערונגס-פראצעדור ווערט גענומען די סומע, וועלכע דארף אויפגעמאנט אדער געזיכערט ווערען. קוים האבען אבער די אביעקטען, צו וועלכע די עקזעקוציע דארף גע-וואנדען ווערען א קלענערען ווערט, ווי די סומע וואס דארף אויפגעמאנט ווערען, ווערט דער עקזע-קוציע-אפצאהל גענומען לויט דער סומע וואס קאן אויפגעמאהנט ווערען.

ווען קאן מען צוריק פאדערען דעם איינגעצאהלטען אפצאהל?

אויפ׳ן פערלאנג פון פעראינטערעסירטען צד ווערט צוריקגעגעבען דער איינגעצאהלטער געריכטס-איינצאהל, אויב די בקשה איז צוריקגעשיקט אדער אפגעווארפען געווארען צוליב פארמעלע טעמים, אויב די תביעה איז, איידער זי איז צוגעשיקט גע-ווארען דעם אנדערען צד, אפגעווארפען געווארען צוליב דעם, ווייל צו פיהרען אזא אקציע אויפ׳ן ציוויל - פראצעסיעלען וועג איז נישט דערלאזבאר, ווייל איינעם פון די צדדים פעהלט פראצעסיעלע רעכטס - פעהיגקייט, געזעצליכע פערטרעטערשאפט אדער בעפולמעכטיגונג צו פיהרען דעם פראצעס.

דעסגלייכען קען מען צוריקמאהנען דעם גע-ריכטס-איינצאהל פאר א געגענזייטיגער אפעלאציע אויב די גרונט-אפעלאציע איז צוריקגעצויגען אדער אפגעווארפען געווארען, פאר א תביעה, אפעלאציע קאסאציע, בענייאונג פון פראצעס אדער אנדערע אנקלאגע, אויב זיי ווערען צוריקגעצויגען איידער מ׳שיקט זיי צו דעם געגנערישען צד.

דאגעגען אויב א תביעה, אפעלאציע, קא-סאציע, אנקלאגע וועגען בענייאונג פון א פראצעס אדער וועגען אנ.אנדערן ענין ווערט צוריקגעצויגען פאר׳ן אנהויב פון דער געריכטס-פערהאנדלונג אדער בעטראכטונג קומט צוריק דעם פעטענט א העלפט פון אפגעצאהלטען איינצאהל. דעסגלייכען ווערט אויך צוריקגעצאהלט א העלבען איינצאהל, אויב אין דער זעלבער אינסטאנץ ווערט געשלאסען צווי-שען די צדדים אנ׳אויסגלייך.

אין פאל, ווען א תביעה ווערט אפגעווארפען צוליב דער נישט קאמפעטענטקייט פון געריכט, דארף דער איינצאהל נישט צוריקגעגעבען און אויך נישט פערפאלען ווערען, נאר ער ווערט בערעכענט אויפ׳ן חשבון פון בעטרעפענדען איינצאהל פאר דער דערלאנגטער אקציע אין בעריפענעם געריכט.

אזעלכע אקציעס מוזען אבער געריכטעט ווע-רען אין די געזעצליך-בעשטימטע טערמינען.

—לד

א קריסטליכע לויה מיט בלויז יודישע נאכגייער

א יודישע משפחה ארדענט איין א לויה פון זייער אמאליגער קריסטליכער משרת

דער גלח לויבט זעהר ביים אפעגעם קבר די גוטהארציגקייט פון יודען

מיט איינינע טעג צוריק האבען די פערביי-געהער פון סוף צעגעלניאנא, מאגיסטראצקא, פא-מארטקא און די שכנות׳דיגע גאסען אין דער ריכטונג צום צמענטארזש אויף די דאלעס בע-מערקט אזא אויסטערלישע לויה:

א קריסטליכע עגלה האט געפיהרט א מת, אין דער שפיץ פון דער פראצעסיע איז געגאנגען א שנצ׳ל און געטראגען אין האנד א הויכען צלם אונטער איהם זענען ווייטער געגאנגען א 6 שילער אין שווארצע בגדים און געזונגען טרויעריגע תפילות, נאך זיי, שוין הארט פאר דער עגלה איז געגאנגען א גלח, אנגעטוהן אין פולען פראכט און הייס מתפלל געווען פאר דער נשמה פון מת. נאך דער עגלה זענען געגאנגען א מאן 20—25, מענער ווייבער און קינדער, לויטער יודען און דוקא פשוט׳ע יודען. אלע מלוים האבען אויסגעדריקט א שטארקע פערטרויערטקייט און דערשיטערטקייט, ביי מאנכע פון זיי האבען זיך אפילו איבער די פנים געקייקעלט טרעהרען.

די דאזיגע לויה האט געצויגען די אויפ-מערקזאמקייט פון אלע פערבייגעהער, יודען און קריסטען. קיינער האט אבער נישט געוואוסט, ווער ס׳איז געווען דער מת און פארוואס עפעס גייען נאך נאך א ריין קריסטליכע לויה בלויז יודען.

איינער א נייגעריגער פערבייגעהער האט גראד אין איינעם פון די מלוים דערקענט זיינעם א בעקאנטען, ער איז דעריבער גלייך צו איהם צוגעשטאנען און ארויסבעקומען פון איהם דעם גאנצען סוד.

די געשיכטע פון דער מעשה איז אזא:

מיט א דרייסיג יאהר צוריק איז די פרוי פון לאדזער יוד. הויזבעזיצער ד. יונגערהייט אוועקגעשטארבען, איבערלאזענדיג 5 קליינע קינ-דער, איינס קלענער פון אנדערען, ביי דער פא-מיליע ד. האט יאהרענלאנג געארבייט א קריסטליך משרת, וועלכע איז געווען אויסערגעוועהנליך צו געבינדען צום אני בית.

פאר׳ן טויט האט די אפשטארבענדע בעל-הבית׳טע צוגערופען די געטריישע משרת און איהר בעשווארען, אז זי זאל אכטונג געבען אויף די יתומים׳לעך, זיך אומגיין מיט זיי ווי א מוטער און זארגען, אז זיי זאל חלילה גארנישט פעהלען.

פרוי ד. איז טאקע באלד דערנאך געשטאר-בען, הגם ה׳ ד. האט אין קורצען חתונה געהאט א צווייט מאל און דאס דאזיגע משרת האט זיך אויך נישט לאנג געקאנט האלטען אויף דער זעלבער שטעל, דאך איז זי יעדען טאג געקומען זיך אומקוקען אויף די קינדער, זיי געוואשען, געצוואגען, געפלעגט געזארגט זיך פאר זיי, ווי אנ׳אמת׳ע מוטער.

יאהרען זענען געפלויגען, די קינדער זענען אויפגעוואקסען, חתונה געהאט און אפילו שוין אליין געהאט קינדער. דאס טרייע משרת האט אפילו איין מינוט נישט פערגעסען אן דער משפחה ד. כמעט יעדען טאג האט זי יעדען פון זיי בע-זוכט, זיך אינטערעסירט מיט זייער גורל און א בעזונדערע ווארימקייט ארויסגעוויזען בעת א קראנקהייט, קינפעט אדער אנדערע נויטפאל.

אויך די משפחה ד. האט פערשטאנען ווי אזוי אפצודאנקען זייער אמאליגע ערציהערין און אייבינע פריינדין, זיי האבען איהר פון צייט צו צייט געגעבען פערשידענע מתנות און, ווען זי איז לעצטענס געווארען אלט און ארבייטס-אומ-פעהיג, האבען זיי די עלענדע קריסטין גענצליך אויסגעהאלטען. מיט איינינע חדשים צוריק איז די זקנה קראנק געווארען, די משפחה ד. האט זי געלאזט היילען, איינגעארדענט אין א שפיטאל און בעזארגט מיט אלעם נויטיגען.

קיין שום הילף האט אבער נישט געהאלפען די אלטע איז ענדליך געשטארבען. דאן האט זיך די גאנצע משפחה צוזאמענגעלייגט, געקויפט איהר אנ׳אנגעזעהענע קרקע, א שעהנע טרומנע און ליי-טישע בגדים. געדינגען אנ׳אנשטענדיגע עגלה, מיט א כאר און א גלח און איהר איינגעארדענט א הערליכע לויה.

ביים אפענעם קבר האט טאקע דער גלח געהאלטען א לאנגע רעדע, אין וועלכער ער האט זעהר שטארק געלויבט די איידעלהערציגע יודישע משפחה זייער טיף-מענשליכער בעציהונג צו זייער געוועזענע עלענדע ערציהערין, א זאך, וואס איז אין די היינטיגע צייטען פון רחמנות׳לאזיגקייט, אומדאנקבארקייט, עגאיזם, פיינדשאפט און געפיל-פערטעמפטקייט ממש א זעלטענהייט.

די רעדע פון גלח האט אויפ׳ן געזעמל קריסטען, וועלכע האבען זיך געפונען אויפ׳ן צמענטארזש, געמאכט א זעהר שטארקען איינדרוק, אויך צווישען די קריסטליכע שכנים פון יענער געגענד ווערט זעהר פיל גערעדט וועגען וואויל-טאט פון דער דערמאנטער יודישער משפחה.

ארגוס.

גרינדונג פון ראטען־פערבאנד

(בילדער און סצענעס פון דער רוסישער רעוואלוציע)

לעאן טראצקי דערציילט ווייטער אין זיין נייעם בוך:

דעם 25. אקטאבער האט זיך אין דעם סמאלני אינסטיטוט צונויפגעקליבען דער פארלאמענט.

די דעלעגאטען זיינען מעהרסטענס געווען מענשען, וואס האבען נישט פערמאגט קיין גרויסע נעמען, אבער וואס זענען דערפאר געווען אויס־פּרובירט דורך דער טאט.

עס האבען כמעט אינגאנצען געפעהלט די אפּיצערישע שליפּעס. די אינטעליגענטישע ברי־לען און די שניפּסען פון דעם ערשטען קאנגרעס אין יוני. די גרויע פארב האט שטארק געהערשט — אין די קליידער פונקט ווי אויף די פנימ'ער. דער לאנגער קריג האט אלץ אפּגעטראגען, אפּגע־בלאקעוועט. א סך שטאטישע ארבייטער האבען געטראגען סאלדאטסקע שינעלען. לאנג נישט גע־גאלט. אין שווערע פוטער־היטלען, פון וועלכע די וואטע איז שוין מעהרסטענס ארויסגעקראכען, צו־שויבערטע האר; גראבע, פון וועטער פערהארטע־וועטע געזיכטער, שיוערע, פערשמירטע הענד, אפּ־געריסענע קנעפּ, אראפּהענגענדיגע פּאסיקעס, רויט־געלע, שוין לאנג נישט געשמירטע שטיוועל.

די סטאטיסטיק פון קאנגרעס, וואס האט זיך געעפענט, איז זעהר נישט פול. ביי דער ערעפענונג האט מען אפּגעציילט 650 בעטייליגטע מיט בע־שטימונגס־רעכט. פון זיי זיינען 390 געווען באל־שעוויקעס.

די מענשעוויקעס ביי דעם קאנגרעס האבען קוים אויסגעמאכט א פערטעל פון די דעלעגאטען.

דעם 25. אקטאבער פון באגינען אן זענען אין דעם סמאלני אינסטיטוט אנגעגאנגען אלערליי פראקציע־מיטינגען. די ערעפענונג האט זיך גע־האלטען אין איין פערשלעפּען.

צונויפגעדריקט אין א געדיכטע מאסע, מיט אלע טיר־שוועלען און פענסטער־ברעטער בעזעצט, האבען די דעלעגאטען געדולדיג געווארט אויף דעם גלאק פון דעם פארזיצער. דער פארזיצער־אמט פון דעם אלסאוויעטישען עקזעקוטיוו־קאמיטעט האט נאך אלץ געהערט צו די רעכטע — פון זינט דעם ערשטען קאנגרעס אין יוני. די הויפּט־פיהרער פון די רעכטע — טשכעאידזע, צערעטעלי, טשע־באוו — זענען נישט געווען אויף דער טריבונע. איז ארויף א קליין־געוויקסיגער מאן אין אן או־ניפארם פון א מיליטערישען דאקטאר — דער מענ־שעוויק דאן. דאס איז געווען 40 מינוט נאך 10 אין אווענד. ער דערקלערט דעם קאנגרעס פאר געעפענט אין נאמען פון דעם עקזעקוטיוו־קאמי־טעט. זיין ווארט איז קורץ, ער האט נישט פיל מיטצוטיילען — האט ער געזאגט. ווי קאן ער רע־דען, ווען זיינע פארטיי־פריינד זיצען אין דעם אייגענעם מאמענט אויסגעזעצט דער טויטליכער געפאהר אלס מיניסטאר'ען — אין דעם ווינטער־פאלאץ?

אין נאמען פון די באלשעוויקעס שלאגט דער דעלעגאט פון מאסקווע, אוואנעסאוו, פאר, אז מען זאל אויסקלויבען א פרעזידיום אויפ'ן יסוד פון פראפארציאנעלער פערטרעטערשאפט: 14 באלשע־וויקעס, זיבען סאציאליסטען־רעוואלוציאנערען, דריי מענשעוויקעס, איין אינטערנאציאנאליסט. די רעכטע זאגען זיך גלייך אפּ צו בעטייליגען זיך אין דעם פּרע־זידיום. מארטאוו'ס אינטערנאציאנאליסטען האלטען זיך דערווייל אפּ — זיי קאנען זיך נאך נישט בע־שליסען. זיבען שטימען געהען אויף אזא אופן איבער צו די לינקע עס־ער'ן.

אוואנעסאוו לייענט פאר די ליסטע פון די באלשעוויסטישע קאנדידאטען: לענין, טראצקי, זי־נאוויעוו, קאמענעוו, ריקאוו, נאגין, סקליאנסקי, קרילענקא, אנטאנאוו־אווסעענקא, ריאזאנאוו, מור־ראנאוו, לונאטשארסקי, קאלאנטאי, און סטוטשקא. דאס פרעזידיום ווערט געוועהלט פון די באלשע־וויסטישע פיהרער און פון זעקס לינקע עס־ער'ן.

פון די לינקע עס־ער'ן איז דעמאלט פאפּולער געווען נאר די קליינע, דינע ספּירידאנאווא, וואס האט הינטער זיך געהאט א סך יאהרען קאטארגע צוליב איהר דערמארדונג פון דעם טאמבאווער גו־בערנאטאר — א ריכטיגער העלד פון די פועלים. קיין אנדערע „נעמען“ האבען די לינקע עס־ער'ן נישט פערמאגט. דערפאר האבען די רעכטע שוין מעהר גארנישט פערמאגט — א חוץ די נעמען.

דער קאנגרעס בעגריסט זיין פרעזידיום. לע־נין איז אויף דער טריבונע נישטא. אין דער צייט, וואס די פראקציעס האבען זיך בעראטען, איז לע־נין — נאך אלץ א פערמאסקירטער, אין א פארוק און מיט גרויסע ברילען — געזעסען אין א דורכ־גאנג־צימער, אויפ'ן וועג צו זייער פראקציע־פער־זאמלונג זענען די מענשעוויסטישע פיהרער, דאן און סקאבעליעוו, געבליבען שטעהן פאר דעם טיש, ביי וועלכען לענין איז געזעסען. עס איז קלאהר גע־ווען, אז זיי האבען לענינ'ען דערקענט.

עס איז שוין געווען גאנץ שפּעט ביינאכט. לענין איז געווען היבש מיד. אין דעם צימער, וואו ער איז געזעסען, איז כמעט קיין מעבעל נישט געווען. ער האט גערעדט מיט טראצקי'ן. נאך א שטיקעל צייט האט אימיצער געבראכט עטליכע קאלדרעס מיט צוויי קישענס. ביידע — לענין און טראצקי — האבען זיך אוועקגעלייגט און געפּרובט רוהען; אבער שלאפען האבען זיי ביידע נישט גע־קאנט. אלע פינף מינוט האט מען געבראכט נייעס פון דעם קאנגרעס־זאל. מען האט אויך כסדר גע־רופען טראצקי'ן צו קומען ענטפערן אויף עפּעס א וויכטיגען געגנער'ס טענה.

פארזיצער פון קאנגרעס ווערט קאמענעוו — אויף דער טאג־ארדנונג, לאזט ער וויסען, שטעהען דריי פראגען: ארגאניזירונג פון דער מאכט, שלום און מלחמה, צונויפרוף פון דער קאנסטיטוציאנע־לער פערזאמלונג.

אין דעם זאל בושוועט א ווערטער־שלאכט, אין דרויסען קראכען די קאנאנען פון דער ארטי־לעריע, וואס האלט ביים איינעמען דעם ווינטער־פאלאץ. די אטמאספערע איז שרעקליך געשפּאנט ווען מען דארף שטימען, הויבען זיך הענד, וואס האלטען באיאנעטען־שפּיצען. דער גרוי־בלויער, ביי־סענדיגער רויך פון מאכארקע הילט איין די פּראכט־פולע ווייסע זיילען און שפּיגלען פון דעם זאל. דאס ווארט בעקומט מארטאוו — דער פיהרער פון דער קליינער גרופּע אינטערנאציאנאליסטען.

„עס איז אומבעדינגט נויטיג אפּצושטעלען די קריגס־אפּעראציעס אויף ביידע זייטען. די פריד־ליכע לייזונג פון דעם קריזיס קאן דערגרייכט ווער־דען בלויז דורך דער שאפונג פון א מאכט, וואס ווערט אנערקענט פון דער גאנצער דעמאקראטיע“.

א גרויסער טייל פון דער פערזאמלונג אפּלא־דירט. אן דעם פארשלאג פאר פרידליכע פערהאנד־לונגען שליסען זיך אן די לינקע עס־ער'ן, לונא־טשארסקי זאגט: „די באלשעוויסטישע פראקציע האט אבסאלוט גארנישט געגען מארטאוו'ס פאר־שלאג“.

מארטאוו'ס פארשלאג ווערט איינשטימיג אנ־גענומען. מען דארף, אלזא, האפען, אז דער קאנ־גרעס וועט ענדליך ארויפטרעטען אויף דעם וועג „צו בעשאפען אן איינהייטליכען פראנט פון דער דעמאקראטיע“. אבער עס איז אן ארויסגעוואר־פענע האפנונג.

דערווייל געהט דער קאנגרעס אן, עס קומט די ידיעה וועגען דעם, אז דער ווינטער־פאלאץ איז איינגענומען, און אז די פּראוויזארישע רעגירונג איז אין דעם גאנצען בעשטאנד, א חוץ קערענסקי'ן, וואס איז אנטלאפען, ארעסטירט. דאן קומען אנדערע ידי־עות, דער וועליסאפּעדען־באטאליאן וואס קערענ־סקי האט פון גאטשינא געשיקט קעגען פעטרא־גראד, איז איבערגעגאנגען אויף דער זייט פון דעם אויפשטאנד.

לענין דערשיינט אויף דער טריבונע — צום ערשטען מאל זינט דער קאנגרעס האט זיך אנגע־הויבען. ווען עס ווערט רוהיג, זאגט לענין איינפאך און קורץ:

„מיר הויבען איצט אן מיט דעם אויפבוי פון דער סאציאליסטישער ארדנונג“.

דאן רעדט ער וועגען דעם, אז קודם כל מוז מען ענדיגען די מלחמה. ער לייענט פאר א ווענדונג צו אלע קריג־פיהרענדע פעלקער זיך גלייך צונויפ־צורעדען וועגען שליסען א דעמאקראטישען פרידען.

לענינס צווייטער אויפטריט איז ביים פונקט וועגען דער פראגע פון דער ערד, ער לייענט פאר דעם דעקרעט וואס בעהמט צו די ערד ביי די פּרי־צים און דערקלערט זי פאר דאס אייגענטום פון די רוסלענדישע פעלקער.

און עס ווערט אנגענומען איינשטימיג און אהן דעבאטען א רעזאלוציע, וואס מאכט עס פארא פראגע פון פליכט און עהרע פון אלע לאקאלע סאָ־וויעטען נישט צו דערלאזען קיין אנטי־יידישע און אנ־דערע פּאגראמען, בלייבט בלויז איין פונקט אויפ'ן טאג־ארדנונג: שאפונג פון א רעגירונג.

לענין, הויפּט פון דער רעגירונג, אהן בע־שטימטען פּארטפעל; ריקאוו, פאלקס־קאמיסאר פאר אינערליכע ענינים; מיליוטין, פאלקס־קאמיסאר פאר לאנדווירטשאפט. נאגין, האנדעל און אינדוסטריע; טראצקי, פיהרער פון דער אויסלאנד־פאליטיק; לא־מאוו, יוסטיץ; סטאלין, פארזיצער פון דער קאמיסיע פאר די ענינים פון די נאציאנאלע מינאריטעטען; דאן קומען אנדערע באלשעוויסטישע קאנדידאטען: פאר קריג און פלאט, אנטאנאוו־אווסיענקא, קרי־לענקא און דיבענקא; ארבייטס־קאמיסאריאט, שליאפּ־ניקאוו; פאלקס־בילדונג, לונאטשארסקי; דערנעה־רונג, טעאדאראוויטש; פאסט און טעלעגראף, דער ארבייטער גלעבאוו.

דער ראט פון די פאלקס־קאמיסארען איז בע־שטעטיגט געווארען.

צו די נייע אנטיסעמיטישע אונרוהען פון די ברעסלויער סטודענטען

פאליציי שליסט אפּ א גאס נעבען דער אוניווערזיטעט

ענגלאנד האט בעפרייט עגיפּטען און איראק,

זי האט אבער דארט איבערגעלאזט איהר אייגענע מיליטערישע מאכט

סודאן איז די גרעסטע פעסטונג פון ענגלאנד אין מזרח און איהר שליסעל צו איהרע ארומיגע קאלאניעס

עגיפּטען איז א זעלבסטשטענדיג לאנד. א זעלבסטשטענדיג לאנד מיט א זעלבסטשטענדיגען קעניג.

מען דארף אבער נישט זיין אין עגיפּטען קיין זעהר לאנגע צייט צו זעהן, אז די גאנצע זעלבסט־שטענדיגקייט דארטען האט קיין שום ווערט.

איבער די גאסען פון קאהירא און פון אלעק־סאנדריע און פון פארט־סאיד און פון לוקסאר שפּא־צירען ארום פּאליסלייט, פאליסלייט ארטיגע, עגיפּ־טישע, און פאליסלייט איינגעשיקטע, ענגלישע.

זעען די ענגלישע פאליסלייט בעוואכסען פון קאפּ ביז פיס, טראגען זיי ביקסען, וואס קענען שיי־סען דורך צוויי רעהרען און רעוואלווערען פון די סאמע נייעסטע מאדעלען.

אבער די עגיפּטישע פאליסלייט, — אויף זיי גיט מען אכטונג, אז זיי זאלען קיין איבעריג גע־ווער מיט זיך נישט טראגען, זייערע רעוואלווערען זענען אלטע, פון אן אמאליגער אפּגעלעבטער סיס־טעם. זייערע ביקסען טאָרען מעהר ווי איין רעהר נישט האבען.

אין יעדער אפּטיילונג פון דער ארטיגער ע־גיפּטישער פאליציי, מוזען זיין צוויי קאמאנדירען: איינער אן עגיפּטישער, און דער צווייטער — אן ענגלענדער. דער ענגלישער קאמאנדיר דאס איז דער קאמיסאר, וואס די ענגלישע רעגירונג האט אוועק־געשטעלט אין יעדער פאליציי־אפּטיילונג, כדי צו האלטען נישט בלויז די אייגענע ענגלישע פאליציי אין געהעריגען צוים, נאר אויך די ארטיגע, די ע־גיפּטישע.

וואס טוט ענגלישע פאליציי בכלל אין א פרעמד זעלבסטשטענדיג לאנד? וואס פאר א רעכט האבען די ענגלענדער נישט בלויז צו האלטען דא זייער אייגענע פאליציי, נאר אויך צו קאנטראלירען די פאליציי פון לאנד?...

דער ענגלישער פאליציי־שעף שמייכעלט העפ־ליך און דזשענטעלמעניש ווען איהר שטעלט איהם די דאזיגע פראגע, דער תירוץ איז ביי איהם א פער־טיגער און א גרויסער.

— עגיפּטען, — קלערט ער אייך אויף, איז נאך ווייט פון צו זיין א ציוויליזירט לאנד, עגיפּ־טען איז נאך נישט אימשטאנד מיט איהרע אייגענע מיטלען צו גאראנטירען פולע שוץ פאר דער אייראָ־פּעאישער בעפעלקערונג, וואס וואוינט אין פערשי־דענע עגיפּטישע שטעט.

איהר הערט די דאזיגע ערקלערונגען, און איהר דערמאנט זיך, אז עגיפּטען איז א זעהר רייך לאנד פון באוועל; אז עגיפּטען פערמאגט די וויכ־

א בריף פון עגיפּטען

פון ב. סמאליאר

טיגסטע האפענס אין אזיע, אז עגיפּטען ליגט אויפ'ן סועצער קאנאל, אז עגיפּטען איז סטראטעגיש בכלל א וויכטיגער וועלט־צענטער, צווייפעלט איהר, אויב ענגלאנד איז ווירקליך אזוי אויסען צו בעשיצען די אינטערעסען פון די אייראָפּעער אין דעם דאזיגען לאנד, ווערט פאר אייך קלאר, אז די דאזיגע ערקלע־רונגען וועגען „שוץ פאר אויסלענדער“ זענען נישט מעהר ווי שעהן קלינגענדיגע ווערטער צו פערדע־קען אימפּעריאליסטישע אמביציעס, איהר שטעהט אין לאנד נאך לענגער ווערט איהר געוואויר, אז דאס לידעל פון „שוץ פאר אויסלענדער“ איז נישט מעהר ווי א וואויל־צוגעטראכטע תירוץ כדי ענג־לאנד זאל קענען שטעהן מיט ביידע פיס אין עגיפּ־טען, און כדי זי זאל קענען בעהאנדלען עגיפּטען ווי א געוועהנליכע ענגלישע קאלאניע, וואס ציטערט און טוט אלעס וואס מען הייסט איהר, אויב נישט מיט גוטען, אין מיט בייזען...

* * *

עגיפּטען איז א זעלבסטשטענדיג לאנד, אבער בלויז אויפ'ן פּאפּיר, אין דער אמת'ן אבער איז ענג־לאנד נאך ביז היינטיגען טאג דער פאקטישער בעל־הבית אין דעם דאזיגען לאנד פון אומבעגרענצטער רייכקייט.

אין סודאן, דארט ווי די וואסערען פון טייך נילוס פאנגען אן צו פליסען, דארט שטעהען ענג־לישע הארמאטען, דארט שטעהען ענגלישע אעראָ־פּלאנען, דארט שטעהט אן ענגלישע ארמעע, גרייט איבערגעווארפען צו ווערען וואוהין נאר מען וועט דארפען: קיין קאהירא, — איז קיין קאהירא, קיין פאלעסטינע — איז קיין פאלעסטינע, קיין איראק — איז קיין איראק; קיין פערסיען — איז קיין פערסיען.

שווער און נישט ערלויבט איז פאר א פרעמדען מענשען צוצוקומען צו סודאן, שווער דערפאר, ווייל דארט ליגט דער שליסעל צו אלע מיליטערישע סו־דות פון ענגלאנד אויפ'ן מזרח. נישט ערלויבט דער־פאר ווייל דארט בויט איצט ענגלאנד אזעלכע טעכ־נישע אונטערנעמונגען, וואס בלויז ענגלישע פער־טרויאונגס־לייט מעגען וועגען זיי וויסען.

ענגלאנד האט נאך אלץ מורא, אז פריהער א־דער שפּעטער וועט עגיפּטען אראפּווארפען פון זיך דעם יאך פון ענגלישער „שוץ“. זי פיהלט, אז פריה־ער אדער שפּעטער וועט עגיפּטען הייסען דער ענגלישער פאליציי און די ענגלישע סאלדאטען איינ־פּאקען זייערע פעקלעך און פאהרען צוריק צו זיך אהיים קיין ענגלאנד.

פאראויסזעהענדיג אזא מעגליכקייט וויל ענג־לאנד זיך בעווארענען בעצייטענס, וויל ענגלאנד זיך אזוי שטארק פערפעסטיגען אין עגיפּטען, אויף קיין מאל פון דארט נישט ארויסצוגעהען.

אין סודאן — ווייט פון אייראָפּעאישער ציוויליזאציע און פון אן אייראָפּעאישען „גוט אויג“ — בויט דערפאר איצט ענגלאנד אזעלכע אינזשינע־רישע איינריכטונגען, אז מיט דער צייט וועט זי קע־נען דורך א קוועטש פון אן עלעקטרישען קנעפּעל איינגאנצען אפּשטעלען דעם טייך נילוס, אז זיינע וואסערען זאלען נישט פליסען קיין עגיפּטען.

אהן וואסער פון דעם טייך נילוס, און אהן שום רעגענס פון דער נאטור, — אין עגיפּטען געהט קיינמאל קיין רעגען נישט — איז די גאנצע באוועל־אינדוסטריע פון עגיפּטען פּאראליזירט; איז דער גאנצער עקספּארט פון לאנד אפּגעשטעלט; איז גאנץ עגיפּטען באנקראט; ווערען אלע איהרע פּלאנטא־ציעס פערוואנדעלט אין טויטע פעלדער.

אין דעם אויסוואהל צווישען עקאנאמישען אונ־טערגאנג און קאלאניאלער קנעכטשאפט וועט עגיפּ־טען באשטימט אויסקלייבען דאס לעצטע. זי וועט גיכער איינשטימען צו לייזען אומאפּיציעל אונטער דעם קנאפּעל פון ענגלישען קאלאניאל־מיניסטעריום איידער צו דערלאזען, אז פון סודאן זאלען ענגלישע אינזשינערען דערפיהרען דאס לאנד צו א טריקעניש און צו אומקום.

איראק איז ביז איצט געווען אונטער דעם ענג־לישען מאנדאט, פּונקט ווי פאלעסטינע. איראק האט זיך איצט פון דעם ענגלישען מאנדאט בעפרייט, און איז געווארען א זעלבסטשטענדיג לאנד, פּונקט ווי עגיפּטען.

וועט אבער איראק ווירקליך זיין זעלבסט־שטענדיג?

מען דארף נישט פאהרען קיין באגדאד כדי פאראויסצוזאגען אז אין באגדאד וועלען ענגלישע סאלדאטען ארומשפּאצירען פּונקט ווי זיי שפּאצירען איצט ארום אין קאהירא, מען דארף נישט זיין אין דער הויפּטשטאט פון איראק, כדי צו זעהן אז די זעלבסטשטענדיגקייט פון איראק וועט נישט האבען קיין גרעסערע ווערט ווי די „זעלבסטשטענדיגקייט“ פון עגיפּטען.

—=):O:(=—

קלאנג־קינא־טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערושער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסע פּרעמיערע!
„פריילעכער פארוטשניק“
— מיט —
Maurice Chevalier.
נעכסטע פּראגראם:
„אונבעקאנטער ווינער“.
אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4 נאכמיטאג
שבת און זונטאג 12 א זייגער בטאג.

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 2 ו' שבט תרצ"ג

פעברואר
זון-אויפגאנג 7.21
זון-אונטערגאנג 4.19

פייערליכער נאמענס-טאג פון מלוכה-פרעזידענט

(2) ביי אונז אין שטאָט איז אויף אַן אימפּאָזאַנטען אופן געפייערט געוואָרען דער נאָמענסטאָג פון מלוכה-פרעזידענט פּראָפ. איגנאַצי מאָשטשיצקי.

די הייזער אין שטאָט זענען געווען דעקאָרירט. פאַר דער קאַטעדראַ האָבען זיך פאַרזאַמעלט גרופּען שול-קינדער, מיליטער, געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס מיט זייערע פאָהנען און אָרקעסטערס.

צעהן אַ זייגער פריה איז אין דער קאַטעדראַ אָפּגעריכט געוואָרען אַ פייערליכער גאָטעס-דינסט אויך אין דער סינאַגאָגע איז אָפּגעריכט געוואָרען אַ פייערליכע תפילה וואָס האָבען בייגעוואוינט די שילער פון די יודישע מיטעל-שולען.

שפּעטער איז אויף פּיעטריקאָווער גאַס פאָרגעקומען אַ מיליטערישע דעפילאַדע וואָס עס האָט אויפגענומען דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט, גענעראַל מאַלאַכאָווסקי, שטאָט-סטאַראָסטע א. אַנד.

אין די אָוונד-שעה'ן זענען פאָרגעקומען אין די געזעלשאַפטליכע לאָקאַלען פייערליכע אַקאַדעמיעס, געווידמעט די טעטיגקייט פון מלוכה-פּרעזידענט.

פון דער האנדעלס-געריכט

אַנ'אופּאַדלאשטש, וואס ציהט זיך 23 יאהר נעכטען בעטראַכט געווארען דורכ'ן געריכט

די פירמע „איגניס" האָט זיך געווענדעט צום געריכט מיט אַ ביטע, איבערצוריקען דעם טערמין פון פערעפענטליכען דעם אופּאַדלאָשטש פון דער „אַקצ. געז. ש. ראָזענבלאַט" אויפן 21-טן יאַנואַר 1927.

דאָס געריכט האָט די ביטע אָפּגעוואָרפען.

אין געריכט איז נעכטען בעטראַכט געוואָרען דער עלטסטער אופּאַדלאָשטש אין לאָדז פון דער פירמע „י. זאַפּענדאָווסקי", מעכאַנישע טישלעריי (פּיאָטקאָווסקאַ 10).

דער אופּאַדלאָשטש איז פערעפענטליכט געוואָרען נאָך פאַרן קריג אין יאָהר 1910 אין פּיעטריקאָווער קרייז-געריכט. דער ענין האָט שוין עטליכע מאָל אָנגעשפאַרט אין אַפּעלאַציע-געריכט.

אויף דער לעצטער קרעדיטאָרען-פאַרזאַמלונג איז בעשלאָסען געוואָרען צו פאַרקויפען די פּלאַצער און הייזער, און דאָס געלד פאַרטיילען צווישען די קרעדיטאָרען.

דאָס געריכט האָט אויף דער לעצטער זיצונג דעם בעשלוס פון די קרעדיטאָרען בעשטעטיגט.

אלס סינדיק פון דער אופּאַדלאָשטש-מאַסע פון דער פירמע „מענדעל גראַנעק" (וואָלטשאַנסקאַ 43) איז נאָמינירט געוואָרען אַדוו. שטריק.

קאנפליקטן אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

„פראצא" וויל אויך א געמיינזאמען לויז-אפמאך

(2) אויך די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען, וועלכע זענען גרופּירט אַרום „פּראַצאַ" האָבען זיך געווענדעט צו די טעקסטיל-אינדוסטריעלער-פאַרבאַנדען מיט מעמאָריאַלען וועגען שליסען אַן אַלגעמיינעם אָפּמאַך. צו דעם צוועק ווערט פאָרגעלעגט אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ.

האנדוועבער-שטרייק אין אזארקאוו

(א) אין אָזאָרקאָוו איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די האַנד-וועבער, צוליב דעם, וואָס די ארבייטגעבער ווילען רעדוצירען די לוינען.

העכער 300 וועבער האָבען געוואָרפען די אַרבייט. די שטרייקענדע האָבען זיך געווענדעט צום אַרבייטס-אינספּעקטאָר און צו די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען וועגען אינטערווענירען דער קאָנפליקט זאָל ליקווידירט ווערען.

דער שטרייק איז אַ רוהיגער און די רוה איז אין ערגיץ נישט געשטערט געוואָרען.

„איטאליענישער" שטרייק אין דער ראדאמער מעבעל-פאבריק

(א) צוליב דעם, וואָס מען האָט נישט אויסגעצאָהלט די אַרבייטער זייער שכירות זינט אַ חודש צייט, האָבען די אַרבייטער פון דער מעבעל-פירמע „מאַזאָוויאַ" אין ראַדאָמסק ערקלערט אַנ'„איטאַליענישען" שטרייק און האָבען אָקופּירט די פאַבריק. די אַרבייטער געהען נישט אַרויס פון פאַבריק. און מען גיט זיי אַהין אַריין עסען.

דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר האָט איבערגענומען צו ליקווידירען דעם קאָנפליקט.

באנדיטען אין פאליציי-מונדירען

בעראַבעוען א זקנה און בעקומען צוזאַמען 13 יאהר תפיסה

(2) דעם 20 אויגוסט פ. י. איז אין ווירזאָווע אויסגעפיהרט געוואָרען אַ רויב-אָנפאַל אויף אַן אַלטע פרוי, אַ געוועזענע בעזיצערין.

אין מיטען נאַכט האָט צו דער אַלטער מאַריאַ פּראַנטשקעוויטש אָנגעקלאַפּט אַ „קאָנטראָלער" און בענומען זוכען סאַכאַרין. צוזאַמען מיט איהם זענען געקומען צוויי פּערזאָנען, איינער אין אַ פּאָליציי-אוניפאָרם און אַ צווייטער אין ציוויל-קליידונג. בעת דער „רעוויזיע" האָבען זיי געפונען אַ פּושקע מיט 2200 זל. זיי האָבען צוגענומען ס'געלד און אַוועק.

ווי ס'האָט זיך שפּעטער אַרויסגעשטעלט, זענען עס געווען: יוזעף פּאָוליצקי, סטאַניסלאַוו וואַנגעראָוויטש און וולאַדיסלאַוו יאַגעלאַ.

נעכטען זענען די „קאָנטראָלערען" פאַר משפט געוואָרען: פּאָוליצקי אויף 5 יאָהר, וואַנגעראָוויטש און יאַגעלאַ צו 4 יאָהר.

וואהלען צום ראט פון דער תבואה-בערזע אין לאדז

(אג) דעם 31 יאַנואַר איז פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון די מיטגלידער פון דער תבואה-בערזע אין לאָדז. דעם פאָרזיץ האָט געפיהרט דער וויצע-פּרעזעס פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער זיגמונט פידלער. אַלס מיטגלידער פון בערזע-ראַט זענען אויסגעוועהלט געוואָרען:

פון דער לאַנדווירטשאַפטליכער קוריע: אינוש. קאָוטשאַק, יאַן קאַסטרושענסקי, יוזעף פּיאָטראָווסקי, יוזעף ווילאַנאָווסקי, זביגניעוו ווילסקי און באָגדאַן זאַקושעווסקי.

פון דער האַנדעלס קוריע: סטעפאַן כאַנטשינסקי, משה גוטמאַן, אַנטאָני קולאַ, טאַדעאוש שאַנדאַלסקי, הערמאַן זשמיגראַד.

פון דער אינדוסטריע קוריע: סאַמועל באַרנשטיין, עוואַלד דרעבענט, הערמאַן פּיאַוס, יוזעף וועסטערסקי.

פון דער לעבענס מיטעל קוריע: וויצע-פּרעזידענט ראַפּאַלסקי, פּוקאָווניק פון דער אינטענדאַנטור בורנאַגעל, טאַדעאוש וואָלשטאַקאָווסקי.

אין דער שידס-קאָמיסיע זענען געוועהלט געוואָרען: כאַנטשינסקי, דרעבענט, דזשעווינסקי, גליקסמאַן, גאַלדאַ. קיליך, קולאַ, קוויראַך, אינוש. קאָוטשאַק, אָפּאָטוס, אָפּענהיים, פּערקאַל, פּיאַוס, ד"ר שווייקערט, שאַנדאַלסקי, סקופּינסקי טרושטשקאָווסקי, ווילאַנאָווסקי, זשמיגראַד, זיכלינסקי.

אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: פריק, אינזעלשטיין, קוויראַך, לאַרהאָף, אָסטראָווסקי.

מיט די וואַהלען האָט אָנגעפיהרט דער נאָמינירטער בערזע קאָמיסאַר לאַדעווסקי.

ביז 58.000 זל. האט דער באהן-קאסיר שימטשאק פערשוועגדעט

(2) די ביזאיצטיגע אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אז דער קאַסירער פון דער קאַלישער באַהן-סטאַציע שימטשאַק האָט פערשווענדעט העכער 58 טויזענד זל. די פאַמיליע פון אַרעסטירטען שימטשאַק האָט בדעה צו פערקויפען שימטשאַקס הויז אויף זאַבאַיניקאָווא 77, כדי צו דעקען דעם פערלוסט פון דער באַהן-קאַסע.

ביי די אפּטייקערס

אין לאָקאַל פון קליינהענדלער-פאַראיין איז פאָרגעקומען אַ בעראַטונג פון אַפּטייקערס און הענדלערס אויף ראַטעס.

עס זענען בעטראַכט געוואָרען אַ רייע ענינים אין שייכות מיט דער לאַגע אין דער בראַנזשע. עס איז אָנגעוויזען געוואָרען, אז דער אַלגעמיינער קריזיס האָט זיך אויך אָפּגערופען שלעכט אויף דער לאַגע פון די זעלבע סוחרים.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען אונטערצונעהמען אַ ברייטע אָרגאַניזיר-אַקציע און צו דעם צוועק ווערט גערופען אַ ספּעציעלע גרעסערע פאַרזאַמלונג.

אומזיסטע טרחא פון גנבים אין סטריקאוו

אויפגעבראכען די שטאטישע קאסע און נישט געפונען קיין גראשען

(א) אין סטריקאָווער מאַגיסטראַט האָבען זיך עהרנעכטען ביינאַכט אַריינגעריסען גנבים, אויפגעבראָכען די געפאַנצערטע קאַסע, נאָר זייער מיה איז געווען אומזיסט, ווייל די קאַסע איז געווען פּוסט.

פאַר גרויס ענטוישונג האָבען די גנבים פאַרקלעבט די לעכער פון דער אויפגעבראָכענער קאַסע מיט וועקסלען.

בילינער לעבענסמיטלען

נידריגער צעניק פון נעכטען אן

(2) אויף דער עהרגעכטיגער זיצונג אין פּוילישען סוחרים-פאַראיין (קילינסקאַ 145) איז מיט דער פאַרשטענדניש פון דער סטאַראָסטווע, בעשלאָסען געוואָרען צו רעדוצירען דעם צעניק פון אַלע לעבענסמיטלען.

דער נייער צעניק איז שוין נעכטען אַריין אין קראַפט.

דער עקספּארט פון טעקסטיל-סחורות שטארק געפאלען

(אג) ווי עס איז אונז געלונגען פעסטצושטעלען האָט זיך דער עקספּאָרט פון טעקסטיל-סחורות אין חודש יאַנואַר אין פאַרגלייך מיטן חודש דעצעמבער פון פאַרגאַנגענעם יאָהר בעדייטענד פאַרקלענערט.

אַלס הויפּט סבה ווערט אָנגעגעבען דער פאַקט, וואָס אַ סך ביזאיצטיגע אָפּזאַץ-מערק זענען צוליב דעם איינפיהרען קאָנטינגענטען אָפּגעפאַלען, ווי אויך דער פאַקט פון פערקלענערן זיך די קאָנסומציע אויף די אויסלענדישע מערק צוליב דעם הערשענדען ווירטשאַפטליכען קריזיס אויף דער גאַנצער וועלט.

בעזונדערס שטאַרק האָט זיך פערקלענערט דער עקספּאָרט פון קאָנפעקציע.

דער שפינער-קארטעל פערקלענערט די ארבייט אין די שפינערייען

(אג) אויף דער לעצטער זיצונג פון באַוועל-שפינער-קאַרטעל איז פעסטגעשטעלט געוואָרען די נאָרמע פון אַרבייט פאַר דער צייט פון 20 פעברואַר ביז דעם 5 מערץ אין אַלע שפּינערייען, וואָס געהערען צום קאַרטעל אויף 24 שעה אַ וואָך, ד. ה. דורך דער גאַנצער צייט וועלען די שפּינערייען אַרבייטען סך-הכל צו 48 שעה.

פון שטאטישען שול-ראט

די בעשפּייזונגס-אקציע פאר 3500 ארימע שול-קינדער

דער אָפּצייכען-טאָג לטובת אָרימע שול-קינדער, וואָס איז ד. 22-טען יאַנואַר ד. י. איינגעאָרדענט געוואָרען דורכן שטאָטישען שול-ראַט, האָט געהאַט הכנסה 2,342,32 זל.

אַזוי אַרום וועט דער קאָמיטעט האָבען די מעגליכקייט פאָרטצוזעצען די דערנעהרונגס-אַקציע פאַר די 3500 אָרימע שול-קינדער פון 80 פאָלקס-שולען.

דער קאָמיטעט דאַנקט דערמיט אַלע זאַמלער און שפּענדער.

„ספּעציאליסט" אין דער „הרי-את-בראנזשע"

א חברה-מאן פון 5 ווייבער אין לאדז געהאט די אמת'ע מפּלה

אין לאָדז איז נעכטען פאַר סענסאַציאָנעלע אומשטענדען אַרעסטירט געוואָרען אַ גאָר וואַזשנער „האָניג פויגעל", וואָס האָט זיך „ספּעציאַליזירט" אין דער „הרי-את-בראַנזשע". ער איז כסדר אַרומגעפאָהרען איבער דער וועלט. געשטעלט חופּות, גענומען נדנים און „פּאָ כופּיע" האָט דער חתן-בחור עוקר געווען.

דער „תכשיט", פּרץ שעפּלער, אַליין פון אַ שטעטעל הינטער לובלין האָט זיך מיט 9 יאָהר צוריק בעקענט מיט אַ מיידעל שבע אָרלער, פון בזשעזשינער 7. דערוויסענדיג זיך, אַז שבע האָט אַ „קניפּעל" האָט ער מיט איהר געשריבען תנאים, און באַלד נאָך די תנאים, האָט ער ביי דער כלה גענומען „האַנד-געלד" עטליכע הונדערט זל. והיו איננו — נישטאָ פּרץ!

מילא מה, פערפאַלען, האָט זיך שבע געשטעלט דינען און פאַרגעסען פאַרגעסען.

די גאַנצע פאַר יאָהר האָט פּרץ נישט געלאָזט הערען פון זיך. מיט אַנ'ערך אַ האַלב יאָהר צוריק איז ער ווידער געקומען קיין לאָדז, און אַזוי ווי דאָס „שוואַכע געשלעכט" לאָזט זיך לייכט איבערבעטען, האָט זי איהם מוחל געווען. וואָס געווען איז געווען, און שבע האָט מיט פּרץ'ן מיט 3 חדשים צוריק געשטעלט אַ חופּה כדת משה וישראל.

נאָך דער ערשטער נאַכט, אַז די כלה האָט זיך אויפגעכאַפּט פון איהרע „זיסע חלומות", האָט זי דערזעהען, אַז איהר „לעבענסבעגלייטער" האָט אויסגעטריקענט, און דאָס ערגסטע, וואָס צוזאַמען מיט דעם תכשיט איז פאַרשוואונדען געוואָרען איהר שווער אויסגעפּראַצעוועטער נדן 460 זל.

אַ בעשווינדעלטע און פאַרשעמטע, איז שבע אַוועק דינען קיין וואַרשאַ, דאָ האָט זי זיך דערוואוסט אַ שרעקליכען סוד, אַז זי איז נישט געווען זיין ערשטער קרבן. אַז סך-הכל איז „גדושע סטראַנאַ טאַם זשאָנאַ". איין ווייב האָט ער אין ביאַליסטאָק, אַ צווייטע פרוי מיט קינדער אין בעלגיען, אַ דריטע פרוי אַ דייטשקע פון דאַנציג און אַ פערטע אין וואַרשאַ, ביי אַלע האָט ער גענומען „האַנד-געלד" און געגאַנגען פליטה.

די לעצטע טעג איז שבע איבעראַשט געוואָרען — אַ בריף פון פּרץ'ן! ער שרייבט, אַז ער האָט חרטה אויף אַלץ, וואָס ס'איז געווען. ער איז גרייט צוריק צו קומען צו איהר און ס'וועט שוין גוט זיין. ער דאַרף אָבער האָבען 150 זל. ווייל ער האָט אַ פּראָצעס, און דאָס געלד זאָל זי איהם צושיקען קיין לאָדז אויף ווסכאָדניאַ 33.

דעם בריף האָט שבע געוויזען איהר אַ שוואָגער הערשעל ליבפעלד אין וואַרשאַ, דער לעצטער איז גלייך אַוועק קיין לאָדז מיט אַ בריף פון שבע'ן, אין וועלכען זי שרייבט, אַז זי שיקט איהם כלומרשט 75 זלאָטעס.

קומענדיג קיין לאָדז, האָט ער דורך אַ ברייגעלע אויפ'ן אָנגעגעבענעם אַדרעס, אויף ווסכאָדניאַ 33 איהם צו וויסען געטון, אַז ער וואַרט אויף איהם נעבען דער קאָנדיטאָריי אויף פּאָלודניאָוואַ גאַס, און צו גלייכער צייט מיטגעטיילט דעם אויספאָרשונגס-אַמט.

צו דער ריכטיגער צייט איז טאַקע פּרץ אָנגעקומען, דער שוואָגער האָט זיך פאַר איהם פאָרגעשטעלט, אַז ער איז דעם בעל-הבית אַ זוהן, וואו שבע דינט, און האָט איהם פאַרבעטען אין דער קאָנדיטאָריי אַריין אויף אַ גלעזעל טיי, און אַגב וועט ער איהם געבען די 75 זל.

אַזוי ווי זיי זענען אַריין אין דער קאָנדיטאָריי איז גלייך אַריין אַ געהיים-אַגענט און דעם „האָניג-פויגעל" געפּאַקט.

מיט „גרויס פּאַראַד" איז ער אָפּגעפיהרט געוואָרען אין אויספאָרשונגס-אַמט, וואו ער וועט איצט אָפּגעבען אַ דין-וחשבון פון זיינע „הרי-את-טראַנזאַקציעס"...

צום בעזוך פון וויצע-פרעזעס פון וועלט-פערבאַנד „מכבי“ ד“ר א. ראָזענפעלד אין לאָדז

פרעסע-קאָנפערענץ. — בעראַטונג פון קק“ל-פלענום. — פייערליכע אקאַדעמיע. — קרייז-קאָנפערענץ פון מכבי-קלובען

דעם פערגאַנגענעם פרייטאָג איז געקומען קיין לאָדז דער וויצע-פאָרזיצענדער פון וועלט-פערבאַנד „מכבי“, ד“ר א. ראָזענפעלד, פון בערלין.

דער בעזוך פון דר. ראָזענפעלד אין אונזער שטאָט איז געשטאַנען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פראָקלאַמירטער אַקציע פאַר שאַפען אַ מכבי-קאָלאָניע אין א“י אויפן באָדען פון קרן קימת.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז שבת נאָכמיטאָג פאָרגעקומען אַ פרעסע-קאָנפערענץ מיט ד“ר ראָזענפעלד.

ד“ר ראָזענפעלד האָט אויפגעקלערט פאַר די פרעסע-פאָרשטעהער דעם ציל פון זיין בעזוך אין פוילען און ברייט אַרומגערערט דאָס פראָבלעם פון שאַפען אַ „מכבי“-קאָלאָניע אין א“י, וואָס דאַרף האָבען די אויפגאַבע אונטערצושטיצען דעם יודישען ספּאָרט אויף דעם געהעריגען ניוואָ און גלייכצייטיג מיטהעלפען מיט מעשים אין דעם גרויסען אויפבוי־ ווערק אין ארץ-ישראל.

צווישען אַנדערעס האָט ד“ר ראָזענפעלד אויך בעלויכטען אַ גאַנצע רייה פּראָבלעמען וואָס זע־נען פערבונדען מיט דער ענטוויקלונג פון יודישען ספּאָרט, וועלכער איז אַ ווייטיגער צווייג פון יודישען רענעסאַנס.

שטעלט דעם ציל דאָס אויף דער קינפטיגער אָלימפּיאַדע 1936 זאָל אונזער בלוי-ווייסע פאָהן אויפגעהויבען ווערען, מיר ווילען ווייזען דער וועלט אַז מיר בעזיצען אויך אַמביציע דאָס אונזער נאַציאָנאַלער חוש איז ווי געהעריג ענטוויקעלט. מיר בעזיצען נישט די גרויסע פאָנדען מיט וועלכע עס דיספּאָנירען אַנדערע פעלקער, אָבער מיר בעזיצען אַ שטאַרקען ווילען און אויסדויער און דאָס מוז שוין זיין גענוג. די „מכביאַדע“ אין תל-אביב איז געווען אונזער עקזאַמען, מיר האָבען דעם עקזאַמען אויסגעהאַלטען. מיר מוזען שאַפען לאַגערען און אויסבילדען אַ מחנה ספּאָרטלער און ווערען אַ גלייכבערעכטיגער מיטגליד ביי דער וועלט-משפּחה. וואו קאָן מען צוזאַמענהעמען זאַלע כוחות? אין ארץ-ישראל. דאָרט בויט זיך אַ ניי יודיש לעבען, דאָרט האָבען די מענשען אויסדויער, מוט און דער עיקר דיסציפּלין.

מיר טרעטען צו מיט דער הילף פון קרן קימת צו שאַפען ספּאָרט-לאַגער אונטער'ן נאָמען „כפר-מכבי“ דאָרט וועלען אונזערע ספּאָרטלער אַרבייטען און גלייכצייטיג פּאָפּולאַריזירען דעם געדאַנק פאַר ספּאָרט. דאָרט וועט צוגעגרייט ווערען די ערשטע יודישע רעפּרעזענטאַנץ צו דער צוקונפטיגער אָלימפּיאַדע.

דאָס וועט זיין אַ היסטאָרישע געשעהעניש און דאָס גאַנצע יודישע פאָלק וועט געוויס געצווונגען זיין פערשטענדניש פאַר דער גרויסער נאַציאָנאַלער זאַך, וועלכע מיר ווילען שאַפען.

ד“ר ראָזענפעלד ענדיגט זיין רעדע מיט דעם רוף צו דער יוגענד אַנטייל צו נעהמען אין דער אַקציע לטובת דעם „כפר-המכבי“.

אין לאָקאַל פון „בר-כוכבא“ איז פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון די מכבי-קלובען אין לאָדזער קרייז צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען אַ גרעסערע צאָהל דעלעגאַטען. עס זענען בעהאַנדעלט געוואָרען אַ גאַנצע רייהע אָרגאַניזאַציאָנעלע פראַגען און צווישען אַנדערעס וועגען פערשטאַרקען די טעטיגקייט אין לאָדזער קרייז.

נאָכ'ן רעפעראַט פון ד“ר ראָזענפעלד וועגען „כפר-המכבי“-אַקציע האָבען די דעלעגאַטען צוגעזאָגט אָנצוהויבען אין זייערע שטעט אַ שטאַרקע טעטיגקייט אויף דעם געביט און מאַכען אַלע אָנשטרענגונגען צו דעקען דעם קאָנטינגענט וואָס איז פאַר זיי בעשטימט געוואָרען.

אַ געוויסע צאָהל דעלעגאַטען האָבען אויפ'ן אָרט נעשפענדעט לטובת דעם „כפר-המכבי“.

---

* * *

אַ גרעסערע פלענום-בעראַטונג איז פאָרגעקומען זונטאָג אָוונט אין ביוראָ פון קק“ל מיט דער בעטייליגונג פון די פאָרשטעהער פון אַלע ציוניסטישע גרופּירונגען און יוגענד-אָרגאַניזאַציעס.

ה' שאַפּיראָ עפענט די בעראַטונג און בעגריסט דעם חשוב'ן גאַסט אין נאָמען פון קק“ל-פּרעזידיום.

ד“ר ראָזענפעלד האַלט דאַן אַ קורצע רעדע וועגען דער איצטיגער לאַגע אין דער אויפבוי-אַרבייט אין א“י אַפּשטעלענדיג זיך בפרטיות אויף די גרויסע אויפגאַבען פון דער יודישער יוגענד לגבי ארץ-ישראל און בעיקר פאַר'ן פערגרעסערען דעם נאָמען פון קרן-קימת.

נאָכדעם ווי אַ טייל פאָרשטעהער שטעלען אַ רייה פראַגען וואָס זענען נוגע די אַקציע פאַר דעם „כפר-המכבי“, און דאָס צוציהען די ספּאָרט-פעראיינען צו דער פראַקטישער זאַמעל-אַרבייט, שליסט ה' שאַפּיראָ די זיצונג דאַנקענדיג דעם גאַסט אין נאָמען פון קק“ל-פלענום פאַר זיין בעזוך ביי אונז.

* * *

אין אָוונט איז אין זאַל פון „הזמיר“ פאָרגעקומען אַ פייערליכע אַקאַדעמיע איינגעאָרדנט דורכ'ן קרייז-פערבאַנד „מכבי“.

ד“ר זילבערשטראָם עפענט די אַקאַדעמיע מיט אַ קורצע רעדע וועגען דער ראָל פון ספּאָרט און די בעדייטונג פון יודישען ספּאָרט פאַר דעם אויפבוי פון דער יודישער היים אין ארץ-ישראל. ד“ר זילבערשטראָם בעגריסט דאַן דעם גאַסט אונטערשטרייכענדיג די וויכטיגקייט פון דער מיסיע, וואָס עס האָט אויף זיך גענומען ד“ר ר. צו שאַפען אַ „מכבי“-דאָרף אין ארץ-ישראל.

דערויף האַלט ד“ר ראָזענפעלד אַ 2 שעה'דיגע שעהן געבויטע רעדע וועגען די אויפגאַבען פון דעם יודישען ספּאָרט פאַר'ן אויפבוי פון ארץ-ישראל.

ד“ר ראָזענפעלד גייט דאַן איבער צו דער בעדייטונג פון ספּאָרט פאַר דער יודישער יוגענד. כמעט אַלע מלוכות שענקען גרויס אויפמערקזאַמקייט דעם ספּאָרט וועלכע ווערט בעטראַכט אַלס אַ נאַציאָנאַלע פראַגע. מיר האָבען זיך דעריבער גע־

סאַמעט און בוימוואָל-פּלוש קיין האָלאַנד

קען ווייטער אריינגעפיהרט ווערען אָהן בעגרענצונג

פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער טיילט מען מיט, אז לויט די האָלענדישע פאָרשריפטען, האָבען דאָס רעכט אויף אריינפיהרען טעקסטיל-סחורות נאָר פאָרשטעהער פון עקספּאָרט-פירמעס אָדער זייערע אַפּנעהמער, וועלכע מוזען זיין רעגיסטרירט אין האַנדעלס-רעגיסטער אלס אימפּאָרטערען פון דער דערמאָנטער בראַנזשע.

די האַנדעלס-קאַמער מאַכט אויך ביי דער געלעגענהייט אויפמערקזאַם, אז סאַמעט און בוימוואָלענער פּלוש, קען ווייטער אריינגעפיהרט ווערען קיין האָלאַנד אָהן רעגלאַמענטאַציע-בעגרענצונג.

מוטער לאָזט איבער צוויי קינדער אין געריכטס-זאַל

גנבים-באַנדע פערמשפּט אויף אָנדערטהאַלבען יאָהר תפיסה

(א) פאַר'ן געריכט זענען געשטאַנען די גנבים: יוזעף קאָלעטאַ, זיין ווייב סאַבינאַ, דורטשינסקי, שאַבעל און קוצאַרסקי. זיי זענען אָנגעקלאָגט געוואָרען אין אויספיהרען אַ רייה גנבות.

אַלע זענען זיי פערמשפּט געוואָרען צו אָנדערטהאַלבען יאָהר תפיסה.

די אָנגעקלאָגטע סאַבינאַ קאָלעטאַ איז געקומען אין געריכט אריין מיט 2 קינדער. בעת דאָס געריכט איז אוועק אויף דער בעראַטונג, האָט זי איבערגעלאָזט אין געריכטס-זאַל די קינדער און אַנטלאָפען.

זי ווערט געזוכט פון דער פּאָליציי.

BOJKOT. Ogłasza się bojkot posad nauczycielskich w szkołach im. Borochowa i Peretza w Łodzi (ul. Cegielniana 26) z powodu bezprawnego usunięcia z tych szkół 5 nauczycieli od pracy.

Zarz. Gł. Zawod. Zrzesz. Naucz. Szk. Powsz.

460

היינט און פאָלג. טעג!

פרעכטיג פילממייסטערווערק

פון געניאַלען S. Van DYKE א. ג.

נאַכט-געריכטען

זיטען-דראַמע, וואָס אילוסטרירט דאָס לעבען פון דער אַריסטאָקראַטיע פון דער אונטערוועלט. אין די הויפּט-ראָלען:

PHILIPS HOLMES
ANITA PAGE,
LEWIS STONE

נעכסטער פּראָגראַם: „ראַספּוטין“

מיט **CONRAD VEIDT**

אָנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג — 12 אַ זייגער בייטאָג פערקלענערטע פרייזען פון די פּלעצער. הנחה-בילעטען גילטיג אָהן בעגרענצונגען דער זאַל איז שטאַרק בעהייצט.

נייער דירעקטאָר פון דער קר. קאַסע

(2) נעכטען האָט איבערגענומען זיין אַמט דער נייער דירעקטאָר פון דער קראַנקען-קאַסע יאַן דוואָרסקי. דער ביזאיצטיגער דירעקטאָר פון קרייז-פערזיכערונגס-אַמט אין לעמבערג.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז קיין לאָדז געקומען דער ג. קאָמיסאַר און דירעקטאָר לאָפּאַטשינסקי.

דיר. סאַמבאָרסקי געזעגענט זיך מיט די בעאַמטע פון דער קר. קאַסע

(2) אין דער צענטראַל-ביוראָ פון דער קר. קאַסע, האָט זיך דער ביזאיצטיגער דירעקטאָר סאַמבאָרסקי נעכטען געזעגענט מיט די בעאַמטע. דאָס געזעגענען זיך האָט געטראָגען אַ פייערליכען כאַראַקטער.

„ענערגישע“ סטרוזשקע „מכבד“ אַ פּאָליציאַנט

מיט אַ הייצערנעם שוך איבערן קאָפּ

(2) אַ לאָקאַטאָר פון קילינסקא 107 מיכאל אָרטאָם האָט ביי אַ טישלער בעשטעלט מעבעל. ווען אָ. איז צוגעפאָהרען מיט דער פוהר צום טויער, האָט דער ווירט בעפוילען איהם נישט אריינצולאָזען. דער אָנגעקומענער פּאָליציאַנט האָט אין אַ שטרענגען טאָן אויפגעפאָדערט די סטרוזשקע, זי זאָל עפענען דעם טויער. די סטרוזשקע האָט אַלס ענטפער, דעם פּאָליציאַנט דערלאַנגט מיט אַ הילצערנעם שוך איבערן קאָפּ.

פאַר איהר „ענערגיע“, איז נעכטען די סטרוזשקע מאַריאַ רוטקאָווסקא פערמשפּט געוואָרען אויף 4 חדשים תפיסה.

ר. איזראַעל

משפחות אין פלאַמען

סענסאַציאָנעלער ראָמאַן פון יודישען פאַמיליען-לעבען

(85

מאַקס האָט געבענקט נאָך דער מינוט ווען ער וואָלט זיך געקענט זעהען מיט מרימען. ער האָט געטראַכט ווי אַזוי ער וועט פאַר איהר פאַלען אויף די קניען, בעטען און וויינען, אַז זי זאָל איהם מוחל זיין און צושווערען מיט די גרעסטע שבועה'ס אַז ער איז געוואָרען אַ גאַנצער אַנדער מענש און דאָס אַלץ האָט איז געווען געהער שוין ביי איהם צו דער פערגאַנגענהייט. מאַקס האָט שוין געוואוסט אַז מרים איז שוין געזונד און האָט געזוכט אַ געלעגענהייט ווי אַזוי זיך מיט איהר צונויפצוטרעפען, דאָס איז נישט געווען קיין לייכטע זאַך. ווייל מרים האָט אויסגעמיטען זיך צו זעהען מיט וועמען עס איז. זי האָט מיט קיינעם נישט געוואָלט רעדען און מיט קיינעם זיך נישט געוואָלט זעהען, זי האָט איצט געהאַט אַנדערע זאָרגען, זי האָט זיך געפיהלט זעהר שלעכט. זי האָט אַליין נישט געוואוסט פאַרוואָס. אָבער אַזוי איז עס געווען. עפּעס אַ מאָדנע געפיהל האָט זי אַרומגענומען, אַ געפיהל וועלכעס זי האָט נאָך קיינמאָל אין לעבען נישט אַדורכגעמאַכט. דאָס איז עפּעס אַ געפיהל פון מורא געמישט מיט האָפענונג און אונגעהויערע ערוואַרטונג, מרים האָט דאָס אַלץ צוגעשריבען די ערוואַרטונג אויף מאַרעק'ן, וועגען וועלכען זי האָט געוואוסט נאָר צופיל, אַז ער דאַרף באַלד בעפרייט ווערען. וועגען דעם האָט איהר מיטגעטיילט דורך אַ בריוועל די געהיימניס פולע דאַמע, די באַראָנין, וועלכע האָט זי אַמאָל בעזוכט. זי האָט אָבער נישט געוואוסט ווען דאָס דאַרף געשעהען.

— אָבער פאַרוואָס, האָט מרים זיך געטראַכט, בין איך נישט אַזוי דערפרייט מיט דעם געדאַנק וועגען קריגען אַזוי ווי אַמאָל? פאַרוואָס איז עפּיס מיין געפיהל צו איהם לייכטער געוואָרען. און פאַר וואָס קלאַפּט מיר עפּעס אַזוי שטאַרק אונטער'ן האַרצען?

פלוצלונג איז איהר געוואָרען אַזוי חיוש, אַזוי ווי אימיצער וואָלט זי מיט הייסע קויהלען בעשיט און באַלד דערויף איז איהר אַזוי קאַלט געוואָרען, אַ פראָסט איז איהר אַדורך דורך די ביינער.

— וואָס איז דאָס? אפשר....

זי האָט פלוצלונג אָנגעהויבען שטאַרק צו וויי־נען, זי האָט נאָך אַליין נישט געוואוסט פאַרוואָס, אָבער איז איהר אַזוי ענג געוואָרען ביים האַרץ, אַזוי מוטנע געוואָרען אין די געדאַנקען, אַז זי האָט געמיינט אַז זי פאַלט אין חלשות, זי איז שנעל צוגעגאַנגען צום שפּיגעל און זיך אָנגעקוקט פון אויבען ביז אַראָפּ בעוואונדערט האָט זי געקוקט אויף איהר טאַליע. זי האָט זיך געוואָלט איבערצייגען, צי איז זי נאָך אַזוי שלאַנק ווי זי איז שטענדיג געווע־ אַט האָט דיך איהר געדוכט אַז זי איז נאָר אַן אַנדערע געוואָרען. עפּעס גאָרנישט דיזעלבע פיגור ווי אַמאָל. זי האָט זיך געוואונדערט פאַרוואָס האָט זי דאָס שוין לאַנג נישט בעמערקט? באַלד האָט זיך איהר אָבער אויסגעוויזען, אַז ס'איז נישט אַזוי, אַז איהר ווייזט זיך נאָר אַזוי אויס, זי האָט זיך עטליכע מאָל אומגעדריעהט אַזוי ווי זי וואָלט געטאַנצט און דעריבער געקוקט אין שפּיגעל.

— וואָס מיר קען אַלץ איינפאַלען האָט זי זיך היסטעריש צולאַכט, מיינע בעוועגונגען זעהען פונקט אַזעלכע ווי זיי זענען פריהער געווען... באַלד אָבער האָט זי זיך דערשראָקען, ווייל ביי די בעוועגונגען וואָס זי האָט געמאַכט האָט איהר אָנגעהויבען וויי צו טון אין לייב. זי האָט זיך גענומען שנעל אויסטון און געבליבען שטעהן נאַקעט ווי די מוטער האָט זי געבוירען, זי האָט געוואָלט זיך זעהען נאַקעט'הייד און זיך איבערצייגען צי איהר פערדאַכט איז אַ ריכטיגער, און דאָ האָבען זיך איהרע מיי־נונגען אָנגעהויבען צו טוישען, דאָ האָט זיך איהר געדוכט אַז איהר פערדאַכט איז אַ ריכטיגער, דאָ ווידער אַז נישט. זי האָט זיך צודיק אָנגעטאָן און האָט זיך אַ טרויעריגע איועקגעזעצט. דער געדאַנק וועגען דעם, אַז זי איז שוואַנגער, איז איהר מעהר נישט אַרויס פון קאָפּ, ווי אַזוי דערוויסט מען זיך וועגען דעם? ווי אַזוי זי זאָל דאָס פעסטשטעלען? דאָס יונגע מיידעל איז דאָך געווען אינגאַנצען נישט ערפאַהרען און האָט נישט געוואוסט ווי אַזוי מען שטעלט פעסט אַזעלכע זאַכען, דער איינציגער אויסוועג פאַר איהר איז געווען האַנקאַ.

— זי איז ערפאַהרען אין לעבען, זי ווייס אַלץ זי וועט מיר געוויס וועגען אַלעם זאָגען וואָס און ווען. און נאָך אין דעמזעלבען טאָג האָט זי זיך געזעהען מיט האַנקאַן. מרים האָט נישט געוואוסט ווי אַזוי זי זאָל אָנהויבען צו רעדען מיט האַנקאַן וועגען אַזעלכע זאַכען און זי האָט אָנגעהויבען וועגען מאַרעק'ן.

— ווייסט נישט האַנקאַ, וואָס ס'הערט זיך מיט מאַרעק'ן, האָט מרים געפרעגט.

— גענוי ווייס איך גאָרנישט, אָבער איך האָב געהערט, אַז דער ענין איז אויף אַ זעהר גוטען וועג און ער דאַרף אינגיכען בעפרייט ווערען, מיר האָט זיך געדוכט, אַז דו דאַרפסט מעהר וויסען פון מיר. דו אינטערעסירסט זיך דאָך געוויס מיט דעם וואָס מיט איהם קומט פאָר.

— יאָ, אָבער איך בין אַזוי וועניג ערפאַהרען אין לעבען, איך פערשטעה אַזוי ווייניג וואָס אַרום מיר טוט זיך, אַז איך וואָלט זיך געוואָלט איבער־צייגען וועגען דעם וואָס אַנדערע מענשען זאָגען וועגען דעם, איך אַליין בין געווען געוואָהר עס אַלס ערות און דאָרט האָב איך אויך בעקומען דעם איינ־דרוק אַז ער וועט בעפרייט ווערען.

— און דו פרעהסט זיך שטאַרק, נישט אמת, מרים. איך ווייס דאָך אַז דו האָסט איהם שטאַרק ליב.

— פערשטעהט זיך, אַז איך פרעה זיך, געוויס, אָבער...

— וואָס אָבער, מרים?

— איך ווייס אַליין נישט ווי אַזוי איך זאָל דיר דאָס זאָגען. פערשטעהסט זיך אַז קודם-כל פער לאַנג איך פון דיר, אַז דאָס אַלץ וואָס איך וועל דיר זאָגען, זאָלסט דו האַלטען בסוד.

— ווי קענסט אַנדערש טראַכטען. דו ווייסט דאָך וואָס פאַראַ בעציהונגען ס'הערשען צווישען אונז.

— יאָ, אָבער דאָס איז אַזאַ זאַך, וואָס פערלאַנגט אַ ספּעציעלען צוטרוי.

— דו קענסט זיך אינגאַנצען פערלאָזען אויף מיר, מרים.

(פאָרטזעצונג קומט)

הויז-בעזיצער נעהמט שטיצע

בעקומט 8 חדשים תפיסה

(2) פאר׳ן געריכט איז נעכטען געשטאנען דער הויז-בעזיצער סטאניסלאוו ראָסאלסקי פון זשיטע גאס, וועלכער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען, אז ער האָט אויף א נישט עהרליכען אופן גענומען אונטערשטיצונג אין פראָדוקטען און געלד 90 זל. א חודש. צוזאַמען האָט ער אָנגענומען א סומע 1.283.80 זל.

ראָסאלסקי איז פער׳משפט געוואָרען אויף 8 חדשים תפיסה. דאָס אויספיהרען די שטראָף איז אָפּגעלעגט געוואָרען.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון דער יוד. געזעלש. פאר לאנדקענטשאפט

אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ ציטעראָוויטש איז אין אייגענעם לאָקאַל וואולטשאַנסקא 35 פאָרגעקומען די יעהרליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון דער לאָדזשער אָפּטיילונג פון דער יודישער געז. פאַר לאַנדקענטשאַפט אין פוילען. ה׳ יוסף רייכער לייענט דעם פראָטאָקאָל פון דער פאָראַיאָהריגער אַלגעמיינע פערזאַמלונג, וועלכער ווערט גענומען צו קענטניש. ה׳ יצחק בראַנכער לייענט דעם בעריכט פון דער פערוואַלטונג איבער דער טעטיגקייט אין יאָהר 1932.

אין פערגאַנגענעם יאָהר זענען אָנגענומען געוואָרען ביז 380 מיטגלידער (איצט ציילט די געזעלשאַפט 784 מיטגלידער). עס זענען אָרגאַניזירט געוואָרען 66 אויספלוגען, קיין וואַרשא, פלאָצק, פויזען, קעלץ, וולאָצלאַוועק, טאָרן, ציעכאַנאָוועק, גדיניע, דאַנציג, און פאָמערן. עס זענען פאָרגעקומען 25 פאַרלעזונגען און רעפעראַטען, אויך 3 פראָפּאַגאַנדע אָוונטען פאַר עספּעראַנטא און יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט אין ווילנע. די ביבליאָטעק ציילט יעצט 281 ביכער פון געביט פון לאַנדקענטשאַפט און טוריסטיק און אַבאָנירט 11 צייטשריפטען. ביי דער געז. עקזיסטירען אַ גאַנצע רייה אינסטרוקטאָרען-קורסען אָנגעפיהרט דורך געלערנטע און האָבען די אויפגאַבע אויסצובילדען בעהאַוונטע וועגפיהרער פאַר טוריסטיק.

די קאָמיסיע אונטער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ מאיר זיידע, האָט איינגעגעבען אין משך פון פערגאַנגענעם זומער, אַ מוסטערהאַפטע קאָלאָניע אין קאַרוויע ביים באַלטישען ים די קאָלאָניע האָט געהאַט ערפאָלג. דער קאַסירער פון דער געזעלשאַפט ה׳ גבריאל גיט אָב דעם קאַסע-בעריכט, און לעגט פאַר דעם פרעלימינאַר-בודזשעט אויפ׳ן יאָהר 1933. דערנאָך לעגט ה׳ יעקב באַמיאַט פאַר און נאָמען פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע אויסצודריקען אַ אַבסאָלוטאָריום דער אוועקגייענדער פערוואַלטונג.

איבער׳ן בעריכט ענטוויקעלט זיך אַ הייסע דיסקוסיע אין וועלכע עס בעטייליגען זיך די ה״ה ד״ר פרידמאַן אלי, ד״ר גוטמאַן, שאַליט, זילבערשטיין, זעלקאָוויטש און יאַקובאָוויטש.

נאָך׳ן אַנערקענען דער פערוואַלטונג אַ אַבסאָלוטאָריום, קומען פאָר די וואַהלען. אין דער ניער פערוואַלטונג פון דער געזעלש. זענען אַריין די ה״ה: יוסף זעלקאָוויטש, גבריאל וועלנער, מאיר זיידע, ד״ר. אברהם לעקיך, ד״ר מיכאל שוואַלבע, ד״ר. סאַמועל פאוסט, פראָפ. יוזעף שפיגעל, מאַקס מאַרקוזע און ד״ר. מאַקסימיליאַן באַכומאָוו. פערטרעטער: ה׳ אַרנאָווסקי יעקב, ריינגאָלד פייוויש, גרינפעלד הענריק, יאַקובאָוויטש זעליג און קאָזלאָווסקא גוטא, אין דער רעוו. קאָמיסיע: ה׳ יעקב באַמיאַט, שלמה גליקסמאַן, הענריק גאָלדוואַג. פערטרעטער: מאַקס גרויבערג און אפרים סערעצקי אין חברים געריכט: ה׳ אינזש. סאַמועל לעבענהאַפט, אַרנו. ווילהעלם לילקער און ציאַמא דאַוויד סאָן. פערטרעטער די ה״ה: הירש זאַק און מרדכי אַלטמאַן. צום סוף זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייה פאָרשלאָגען דערונטער אַ סובסידיע פאַר׳ן יודישען וויסענשאַפטליכען אינסטיטוט אין דער הויך פון 200 זל.

הײנט טרעפט זיך גאַנץ לאָדז אין פילהאַרמאָניע הײנט

— אויפ׳ן —

גראַנדיעזען קאָנצערט

פון וועלטבעריהמטען אָבערקאַנטאָר

ישראל אלטער,

וועלכער וועט אויספיהרען די נייעסטע הונישע קאָמפּאָזיציעס, פאָלקס-לידער און אריעס.

טעאַטער „סקאַלא״, שרודמיעסקא 15.

גאַסטשפּילען פון וועלט-בעריהמטען אַרטיסט

ד״ר פּאוּל באַראַטאָוו

צוזאַמען מיט זיין ערשטקלאַסיגען אַנסאַמבל.

היינט, דאָנערשטאָג, 9 אָוונט צום 14-טען מאָל

ד״ר פּאוּל באַראַטאָוו׳ס גרעסטער סוקצעס

„דור גאָלדער״

פון אירענא ניעמיראָווסקא.

פּרייזן פון 70 גר. ביז 3 זל.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער

אפטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ש. יאַנקעלעוויטש (אַלטער מאַרק 9), ל. שטעקעל (לימאַנאָווסקיעגאָ 37), ב. גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), ס. האַמבורג (גלובנאַ 50), ל. פּאַוולאָווסקי (פּיעטריקאָווער 307), אַ. פּיאָטראָווסקי (זגיערסקאַ 91).

אויסשטעלונג פון קינסטלער ראָזאַניעצקי

די אויסשטעלונג פון קינסטלער ראָזאַניעצקי וועט פאָרקומען אין לאָקאַל פון „בני ברית-לאָדזשע״, פּיעטריקאָווער 90. די הכנות צו דער פייערליכער ערעפענונג זענען אין פולען גאַנג. עס ווערט געשאַפען אַ קאָמיטעט אין וועלכען עס געהען אריין די אָנגעזעהענסטע פערזענליכקייטען פון דער שטאָט לאָדז.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספּעציאַליסט פאַר

אויערן, נאָז, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען

11 ליסטאָפּאַד 9 (קאָנסטאַנטינער)

טעל. 127-81

שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11—2 און כעלמיפון 8—9 פריה.

היינט זינגט ישראל אַלטער אין דער „פילהאַרמאָניע״

ישראל אַלטער, דער גרעסטער חזן-קינסטלער פון אונזער צייט, האָט איבערצייגט אַלעמען, וואָס האָבען איהם געהערט אין דער סינאַגאָגע, ווי אַן אמת׳ער קינסטלער איז אימשטאַנד צו ווירקען אויפ׳ן עולם. אַלע, הן מבינים, הן פּשוטע צוהערער, זענען געזעסען ווי פערגליווערטע און דורכגעלאָזען איבער אַלע חושים די האַרציגע געזאַנגען, וועלכע פליסען אָהן אויפהער, ווי פון אַ קוואַל, וואָס קען נאָר הייסען: נשמה. הערענדיג אָט די נשמה-געזאַנגען פון דעם גרויסען זינגער, ווייס מען נישט וואָס פריהער צו בעוואונדערען: צי די גרויסע העלדען-שטימע, צי דעם גלויביגען פאָרטראָג, צי די זיס-האַרציגע פּראַזירונג, אָדער גאָר די אויסדרוקספולע „דיקציע״. אַלץ צוזאַמען גיסט זיך צונויף אין אַ הערליכען געזאַנג און מיט פערמאַכטע אויגען הערט מען און אַלץ וואָס מען הערט קען מען לאַנג, לאַנג נישט פערגעסען.

D—ski

ענטשולדיגונג

איך ענטשולדיג זיך דערמיט פאַר דעם חשוב׳ער פערוואַלטונג פון יודישען אַרטיסטען-פעראיין אין פוילען פאַר׳ן נישט אונטערוואַרפען זיך איהרע בעשלוסען, און איך דריק אויס דערמיט מיין טיפסטע חרטה אויף מיין האַנדלונג.

איך פערזיכער דערביי, אַז אויך להבא וועט זיך אַזעלכעס מעהר נישט איבער׳חזר׳ן

ש. גאָלדשטיין

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 2 פעברואַר 1933

10,00 גאָטעסדיענסט. 11,58 צייט-סיגנאַל. 12,10 קאָמוניקאַט. 12,15 סימפאָנ. פריהמאָרגען, רעפעראַט. 2.00 אודיציע פון דער לאָדזשער סטודיע, אַקאַדעמיע געווידמעט דעם 3-טען יאָהרטאָג פון דער לאָדזשער ראַדיאָ-סטאַציע. 2,00 רעדעס פון וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט, פּרעזידענט זשמיענצקי און פּראָפ. ה. מאָשטשיצקי. 2,45 רעדע פון פּרעזעס פון דער לאָדזשער האַנדווערקער-קאַמער ראַבערט גייער. 2,55 קאָנצערט פון לאָדזשער פילהאַרמאָנישען אָרקעסטער מיט׳ן כאָר. 3,40 רעדע פון רעד. י. פּיאָטראָווסקי. 3,45 פעליעטאָן פון פּרעזעס פון לאָדזשער זשורנאַליסטען-סינדיקאַט רעד. משעסלאַוו גומקאָווסקי א. ג. „האַלאָ, דאָ ראַדיאָ לאָדז״. 4,00 פּראָגראַם פאַר יוגענד. 4,25 גראַמאָפאָן. 4,45 רעפעראַט. 5,00 סאָליסטען-קאָנצערט. 6,00 לייכטע מוזיק. 6,50 רעפעראַט. 7,00 פערשידענעס. 7,20 ספּאָרט-ידיעות פון לאָדז. 7,25 אודיציע. 7,55 וועגען אייראָפּעאישע מוזיק. 8,10 קאָנצערט. 10,15 ספּאָרט פון דער פּראָווינץ. 10,25 טאַנץ-מוזיק פון גראַמאָפאָן-פּליטען. 10.55 קאָמוניקאַטען. 11,00 טאַנץ-מוזיק.

פון דער לאָדזער בערזע

באַנק פּאָלסקי	— — —	81.—
3 פּראָצענטיגע	בוראָוולאַנע —	42.25
4 „	דאָלאַרובקאַ	57.35
7 „	סטאַביליזאַציע (אמ.)	56.38
8 „	וואַרשאַווער פאַנד-בריף	43.50
8 „	לאָדזער „ „	43.00
ענגלישע פונט	— — —	30.35
דאָלאַר	— — — —	8.91

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעל. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א.ז.וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9—1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונט.

40gI

גענעראַל קאַטאָווסקי

פון ר. גול

10.

פיר טעג זענען אַוועק און — גאָר נישט. אויפ׳ן פינפטען טאָג אָבער איז אין אָוונט צוגעפאָהרען אַ טייערע קאַרעטע מיט אַ געווינטע שעהנעם קוטשער און פון דער קאַרעטע איז פלינק אַרויסגעשפּרונגען אַן אָפיציר, אָנגעטאָן אין אַ פּאַראַדנער אוניפאָרמע, און האַלטענדיג אַ ציגאַר אין מויל, האָט ער אויסגעשריגען אויפ׳ן קול צו די בעוואָפענטע וועכטער:

— העי, ווער איז דאָ דער „דעזשורנער״? שנעל צו מיר דעם „דעזשורנער״ אַהער!

אין איילעניש איז דער הויפּט פון דער וואַך צוגעלאָפען צום אָפיציר, סאַלוטירענדיג לויט אַלע מיליטערישע כללים, אַלע בעוואָפענטע מענשען, וואָס זענען געווען בעהאַלטען אין הויף, זענען אַרויס. און דער אָפיציר, אויף וועמען די טייערע קאַרעטע האָט געוואַרט, האָט אָנגעהויבען רעדען מיט גרויס פערנעהם:

— געשיקט אַהער האָט מיך דער קאָמענדאַנט פון שטאָט. מ׳האָט אונז באַר וואָס געלאָזט וויסען, אַז אין 15 מינוט אַרום וועט מען דאָ מאַכען אַן איבערפאַל. וועקט אויף דעם גאַנצען רעוויר, אַלע ביקסען זאָלען גלייך ווערען אָנגעלאָדען. זייט אַלע גרייט, און איך וועל דערווייל אַרויפגעהן צום בעל-הבית, איהם אָנזאָגען, ער זאָל זיך נישט דערשרעקען ווען ער וועט דערהערען אַ שיסעריי. שנעלער! ריהרט זיך!

און דער אָפיציר האָט זיך גלייך געלאָזט לויפען איבער די טרעפּ, זעהן דעם בעל-הבית.

דער בעל-הבית האָט זיך שוין געהאַט געקליבען נעהן שלאָפען. אָבער מ׳האָט דאָך געעפענט די טיר און מ׳האָט דעם אָפיציר אַריינגעלאָזט צו איהם.

— געשיקט צו אייך האָט מיך דער קאָמענדאַנט פון דער שטאָט. — האָט דער אָפיציר געזאָגט. — דאָ וועט מען באַלד מאַכען אַן איבערפאַל און מ׳דאַרף שוין אָננעהמען מיטלען געגען דעם.

אַריינפיהרענדיג דעם אָפיציר צו זיך אין קאַבינעט, איז דער רייכער פאַבריקאַנט געווען גרייט ווייטער צו הערען דעם אָפיציר, אָבער דער אָפיציר האָט מיט אַמאָל געגעבען אַ בעהם אַרויס זיין רעוואָלווער און אָנשטעלענדיג איהם אויפ׳ן פאַבריקאַנט, האָט ער געזאָגט:

— איך בין קאַטאָווסקי!... שוין זאָלט איהר מיר אַוועקגעבען דאָס גאַנצע געלד, וואָס איהר האָט!

דער פאַבריקאַנט האָט קיין אַנדער ברירה נישט געהאַט. ער האָט אַוועקגעגעבען דאָס גאַנצע געלד, וואָס ער האָט געהאַט אין קאַסע און דערביי האָט ער געציטערט ווי אַ פיש. קאַטאָווסקין איז דאָס אָבער נאָך נישט געווען גענוג; ער האָט נאָך געוואָלט אַביסעל חוזק מאַכען פון דעם רייכען פאַבריקאַנט, און צופיהרענדיג איהם צום טעלעפאָן האָט ער געזאָגט:

— און איצט זייט אַזוי גוט און רופט אָן די פּאָליציי און שרייט אַריין אין טעלעפאָן מיט אַלע כּוחות:

„ראַטעוועט! קאַטאָווסקי איז ביי מיר אין הויז״!...

דער רייכער פאַבריקאַנט האָט געפאָלגט, און פונקט דאַן איז קאַטאָווסקי אַרויס מיט דעם זעלבען וואַזשנעם פערנעהם ווי פריהער, און אַריינזעצענדיג זיך אין דער קאַרעטע, האָט ער געזאָגט דעם הויפּט פון דער וואַך, וואָס איז פאַר איהם געשטאַנען אָנגעצויגענער:

— איך פאָהר שוין ברענגען נאָך מענשען און באַלד וועל איך זיין צוריק. האַלט זיך פעסט, ווייל מיט קאַטאָווסקין שפּילט מען זיך נישט. ער איז אַ מענש אַ געפעהרליכער...

אָפּגעזאָגט, איז ער אַוועק און מ׳האָט איהם שוין מעהר נישט געזעהען. און ווען דער רייכער פאַבריקאַנט איז אַרויסגעלאָפען מיט אַ געוואַלד, איז שוין געווען צו שפּעט.

דאָס איז געווען קאַטאָווסקיס ערשטער „אַריינפאָהר״ אין אָדעס. און באַלד איז שוין אַוועק אַ גאַנצע סדרה פון רויבערייען און איבערפאַלען, און אין יעדער רויבעריי, אין יעדען איבערפאַל האָט קאַטאָווסקי זיך אויסגעצייכענט נישט נאָר מיט העלדישקייט און געוואַגטקייט, נאָר אויך מיט מערקווירדיגע המצאות און שאַרפזין. אָט האָט ער זיך פאָרגעשטעלט אַלס אַן אָפיציר, און אָט אַלס אַ גייסטליכער און אָט אַלס אַ פּריץ. אַלע איבערפאַלען זיינע זענען געווען געמאַכט „פאַר דער אידעע״ און זיי האָבען זיך אַלע געענדיגט מיט ערפאָלג. און אויף די אָדעסער גאַסען זענען געהאַנגען פּלאַקאַטען. אַז ווער עס וועט כאַפּען קאַטאָווסקין וועט קריגען אַ בעלוינונג. אָבער קאַטאָווסקי האָט זיך דערפאַר נישט געשראָקען, פערקעהרט, איהם איז דאָס געפעלען, ווייל בכלל האָט ער ליב געהאַט זיך צו שפּילען מיט׳ן לעבען און מיט׳ן טויט...

ווען מ׳האָט אין אָדעס איינמאָל אַרעסטירט אַ גרופּע קאָמוניסטען און זיי פערשפּאַרט אין אַ שלעפּ-שיפעל ביים האַפען פון שוואַרצען ים. האָט קאַטאָווסקי זיי פון דאָרט אַרויסגעלאָזט; מיט זיינע אַרויסהעלפער האָט ער זיי אַריבערגענומען אויף אַן אַנדער שיפעל און האָט זיי אַוועקגעפיהרט ווייט אין ים. איינמאָל האָט ער אַלע אַרויסהעלפער זיינע אָנגעטאָן אין מיליטערישע אוניפאָרמעס, ער אַליין האָט זיך אָנגעטאָן אין דער אוניפאָרמע פון אַ קאַוואַלעריע-אָפיציר, און אין מיטען העלען טאָג געמאַכט אַן איבערפאַל אויף דער הויפּט-קוואַרטיר פון פּאָליציי.

אַז ס׳איז גאָר נישט געווען קיין זאַך, וואָס זאָל איהם אָפּשטעלען. אַז קיין זאַך אין דער וועלט האָט איהם נישט געקענט אָפּשרעקען. און נישט אומזיסט זאָגט מען, אַז דעם מענשען האָט שטענדיג געפיינגט אַ טיפע בענקשאַפט, געמישט מיט אַ קרענקליכער ליבע צו אָנשטעל און אויך אַ שטאַרקער בעגעהר צו מאַכען פון זיין לעבען אַ פילם, וואָס איז אַזוי שטאַרק, וואָס פערכאַפּט אַזוי דעם אָטעם, אַז אַלע מאָל ווען מ׳שפּילט זי, מוז מען אין דרויסען אַרויסהענגען אַ שילד: „יערוועזע מענשען זענען געבעטען נישט אַריינצוקומען אַהער״.

פונקט דאַן ווען אַגענטען פון דער ווייסער אַרמיי און אויך די גאַנצע פּאָליציי פון שטאָט האָט קאַטאָווסקין געזוכט אין אָדעס, איז איהם איינמאָל אָנגעקומען, אַז היינט אויף דער נאַכט מוז ער געהן אין טעאַטער!...

— די עקספּראָפּריאַציע, וואָס מיר האָבען געדאַרפט מאַכען היינט אָוונט. — האָט קאַטאָווסקי געזאָגט צו זיין חברה — ווערט אָפּגעלעגט, ווייל היינט מוז איך געהן הערען די אָפּערע „יעוגעני אָניעגין״.

חברה האָט פּראָטעסטירט, אָבער ס׳האָט גאָר נישט געהאָלפען.

מ׳האָט איהם געטראַשעט, אָבער איין קוק זיינער איז געווען גענוג, אַז אַלע זאָלען בלייבען שטיל.

וואָרום, וואָס הייסט עפּעס — מ׳שפּילט „יעוגעני אָניעגין״ און ער וועט עס נישט געהן זעהן?! דאָס איז אוממעגליך! וואָרום קאַטאָווסקי איז אַ גרויסער ליבהאָבער פון מוזיק, ער אַליין שפּילט גאָר נישט שלעכט אויף אַ קלאַרנעט, און פאַר טשאַיקאָווסקיס מוזיק וואָלט ער אַוועקגעגעבען דאָס לעבען מיט דער נשמה.

און ער איז אַוועק אין טעאַטער זעהן „יעוגעני אָניעגין״.

דאָס איז געווען איבער׳ם פריהלינג פון 1919. אָנגעטאָן אין אַ צילינדער און אין אַ פראַק איז ער אין אַ גוטער קאַרעטע געפאָהרען אין טעאַטער איבער דיזעלבע גאַסען, וואו עס זענען געהאַנגען אַפישען וועגען אַ בעלוינונג ווען מ׳וועט איהם כאַפּען.

געקומען אין טעאַטער איז ער אַביסעל שפּעטער. דער ערשטער אַקט איז אַריבער רוהיג. און קיינער האָט זיך נישט אומגעקוקט אויף דעם הויכען וואַזשנער פּריץ, וואָס איז געזעסען אין דער צווייטער רייה, אָבער איב׳ם אַנטראַקט האָט דער „פּריץ איב׳ם פראַק״ דערשמעקט, אַז עס איז דאָ נישט גאַנצען גלאַט. ער האָט דערזעהען ווי אייניגע מענשען אין ציווילע קליידער האָבען מיט אַמאָל זיך גענומען טומלען צופיל און באַלד האָט ער דערהערט ווי אימיצער האָט אַרויסגעשריען זיין נאָמען — קאַטאָווסקי.

(ווייטער מאָרגען).

שילדען

אלער ארט

אין פיינסטער אויספיהרונג, לאקירט, מאדערן, סאליד
שנעל און ביליג ביים שילדען=מאלער
מ. דזיאלאשינסקי, שוו. יאקובא 5

מאשינען=לעכער

ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

צאהן=ארצט
J. ROZIN-REICHOWA
15 זגערזשער 15
נעהמט אן פון 2–10 מיטאג און 4–7 נאכמ.
צו לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
H. Różaner
הויט= און וועענערישע קראנקהייטען
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98
עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

Dr. med. RACHELA LEWI
ספעצ. קינדערקראנקהייטען
האט זיך אריבערגעצויגען
אויף שרודמיעסקא 27
(פריהער ציגעל-גאס 6) טעל. 142-72.

Dr. med. H. ŁUBICZ
ספעצ. פאר הויט, וועענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7, טעל. 141-32
נעמט אן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאכמ. און פון 5–8 אווענד. זונטאג פון 9–11 בייטאג.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 ווערטער
לאקאלען
נאכט-לעגער וואכאדניא 19 ביי זענדעל. 8??
צו פערמיטען א געוועלב מיט א שטוב
צוזאמען אדער בעזונדער און אויך איין איינצעלנע
שטוב אויף פראנציסקאנער גאס. צו ערפאהרען
אויף מריב גבאי'ס גאס 9, ביי א. צוקערמאן.

קויף און פערקויף
Sypialnię jasną w dobrym stanie tanio sprzedam Cegielniana 58, m. 4. od 2—3 i 7½—9.

פערשידענעס
Swat mający wstęp do inteligentnych domów zechce złożyć swój adres w administracji „Folksblat" sub „swat".

די ביליגסטע איינקויפס-קוועלע
פון קונסטבילדער, ראהמען
די ענטשפרעכענדסטע
געשאנקען בעקומט מען ביי
Roma Spokojna
13 PIOTRKOWSKA 13
עמפפעהלט:
ליייסטען=ראהמען · בילדער
סטיל= · רעפראדוקציעס
וואהל= · פאספארטוס
ראהמען צו פארהאנגען · פארטרעטען-אטעליר
ספעציאליטעט: איינראהמען בילדער.

ארטאפעדישער אנשטאלט
פראטעזען, גארסעטען, א ר- טאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאט- פוס-איינלאגען געגען פיס- שמערצען אלס נאך גיפס- אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 281-81.

3 pokoje z kuchnią
przy ul. Cegielnianej, słoneczne z wygodami, elektrycznością, gazem i telefonem zaraz do oddania.
Wiadomość telefon. 224-49.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07.
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער - שוואכע בע=האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעהמט אן פון 8–11 פריה און פון 4–8 אווענד, זונטאג פון 9–1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצעפרייזען.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט- קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9–1 פארמ.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

לאנג-יעהריגער
געריכטס-סעקרעטאר
שרייבט און ערלעדיגט אלערליי
ביטעס, אנקלאגעס און קלאוזולעס
ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים
ווי אויך אין שרייבען ביטעס פאר איינציגע
שפייזערס (אפיעקונסטווא). שנעלער אויס-
קויף פון פאטענטען און רעגיסטראציע-קארטען
אויפ'ן יאהר 1933
ב. מאז פעטריקאווער 10

ENGLISH
פארענגער און פארטא-
געשיטענע. קאנווערס-
ציע, ליטעראטור
ערטיילט א פעהיגער פע-
דאגאג. – אפערטען אי-
אדמיניסטר. פאר "Mir„

שייטלען
– מיט –
פאריזער שרינדען
ווי אויך
פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאסיג און
רעיעל אויסגעארבייט
און אנדולאציע
צו ביליגע פרייזען,
ביי קערש
סקווערא 15.

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-
און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8 ביז 11 פריה, פון 1 ביז 2 מיטאג
און פון 5–9 אווענד. זונטאג פון 10–1 בייטאג.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזען

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט, וועענערישע און גע-
שלעכטס-קראנקהייטען
וואוינט יעצט אויף
PIOTRKOWSKA 90, tel. 129-45.
נעהמט אן פון 8—2 נאכמיטאג און פון 4 9 אווענד,
זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ.

שייטלען מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
צו ביליגע פרייזען
ביי פרוי ב. פארזשוצקא, קאמיענא 5.
2-טער הויף, לעצטע אפיצינע 2-טער שטאק

Laboratorjum Chemiczno=Bakterjologiczne
Inż. Chem. F. SZAC
ul. Piotrkowska 37, tel. 230-85
Wszelkie analzy przemysłowie: wody, mydła, oleiny, artykułów spożywczych itd.
Ceny zniżone

כירורגיש- וועכנעריץ=קליניק
„SANATO"
s. z o. o.
אגראדאווא 10 טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
געבורטען II קל. 175 זל.

URODONAL
CHATELAINA

Zwalcza reumatyzm podagrę piasek sklerozę
czyści nerki oczysz. wątrobę i stawy, łagodzi arterje i zwalcza otyłość
Do nabycia we wszystkich aptekach i skł. apt.
Przedstawicielstwo ul. Fredry 4 Warszawa

Ciężar Kryzysu
odczuwają tylko firmy nie rozumiejące potrzeby ogłaszania się
Celową reklamę przeprowadza jedynie
AKWIZYCJA OGŁOSZEŃ
FUCHS'a
Piotrkowska 50
Tel. 121-36

?עשעצקי
פאר
גראבישע אנשטאלטען
דרוקערייען און פערלאגען
עמפפעהלט
... 104
טעל.: 241-24

רעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע
ספעציאליטעטען
פון 9 פריה ביז 7 א ווייגער אווענד.
וויזיט 3 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זוואדזקא 1.
נאר פאר וועענערישע הויט-קראנקה.
און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט
און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אורא-
לאגישע און נערווען-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ, עלעקטרישער
הייל-קאבינעט לאסמעטיק.
– – עפענט פון 8 פריה ביז 9 אווענד. – –
פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ.
נעמט אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג.
– בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זל.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען איז משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט
און פונאנדערגעקלעבט איבער דער שטאט.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער שורה
פאר'ן טעקסט–18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט–24 גר. אין דער ווייט 8 שפאלטען
אין טעקסט–40 . . . . . 60– 4
נאכ'ן טעקסט–12 . . . . . 18– 8
אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען–20 גר. א מ/מ (אין דער ווייט 8 שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער- טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:
אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא–1 דאל.

מאנוסקריפטען, וועלכע ווערען נישט אנגענומען, ווערען נישט צוריקגעשיקט. פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנט- ווארטליך. די אדמיני. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman